

Handläggare
Maria Lundholm

Datum
2016-10-26

Diarienummer
KSN-2012-0452

Samrådsredogörelse *Fördjupad översiktsplan Södra staden*

Ordförandeberedning inför KSAU

- **SPRÅKLIGA JUSTERINGAR KAN BEHÖVAS I TEXTERNA**

Innehåll

Bakgrund	4
Hur samrådet har bedrivits	4
Samrådstid	4
Samrådsmöte	4
Samlad bedömning och förslag till revideringar	6
Länsstyrelsens tillsynsansvar PBL 11 kap 10 §.....	6
Allmänt	6
Genomförande	6
Vision och strategier.....	7
Utvecklingsinriktning	7
Trafikstruktur.....	7
Natur, park, offentliga rum.....	7
Kulturmiljö.....	7
Resurser	7
Social infrastruktur	7
Teknisk infrastruktur	8
Bostäder och verksamheter	8
Konsekvenser.....	8
Inkomna yttranden	9
Sammanfattning av Länsstyrelsens yttrande	9
Övergripande.....	9
Infrastruktur	10
Grönstruktur.....	11
Utvecklingsområden.....	11
Bostadsförsörjning.....	12
Allmänna intressen	12
Konsekvenser.....	13
Riksintressen.....	14
Miljökvalitetsnormer	15
Miljö, hälsa och riskhänsyn.....	16
Ämnesvis sammanfattning av övriga yttranden	18
Planprocessen.....	18
Mellankommunalt	18
Handlingens avgränsning och struktur	19
Utvecklingsinriktning	19
Stadsbyggnad	21
Utvecklingsområden.....	23
Trafik och rörelsestråk.....	27
Större offentliga rum	33
Jordbruksmark.....	36
Bostadsfrågor	37
Näringsliv och företagande.....	37
Social infrastruktur	38
Kulturmiljö.....	40
Teknisk försörjning	40

Miljö, hälsa och säkerhet.....	44
Bilagor.....	44
Genomförandefrågor	45
Konsekvenser.....	46

Inledning

Bakgrund

Kommunstyrelsen gav 12 april 2012 § 58 kommunledningskontoret i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan för Södra staden. Syftet är att skapa förutsättningar för en utveckling av staden öster och väster om Dag Hammarskjölds väg från Polacksbacken till Sunnersta.

Kommunstyrelsen beslutade 2015-05-27 § 93 att skicka ut förslaget till fördjupad översiktsplan för Södra staden på samråd.

Hur samrådet har bedrivits

Underrättelse om samråd och medborgardialog har skett genom annons i tidningar i slutet av augusti samt i början av september. I augusti skickades även en sammanfattande broschyr ut till boende i och intill utredningsområdet.

Missiv om samråd har skickats till myndigheter, organisationer, sammanslutningar, föreningar samt politiska partier enligt sändlista. Utskick har skett genom epost.

Samrådet har omfattat följande handlingar:

- Samrådshandling med tillhörande hållbarhetsbedömning
- Underlagsrapporter
- Missiv
- Sammanfattande broschyr

Handlingar har funnits tillgängliga på kommunens hemsida www.uppsala.se/sodrastaden samt på följande platser:

- Kommuninformation, stationsgatan 12
- Stadsbiblioteket
- Gottsundabiblioteket
- Sävjabiblioteket

Utställningsmaterial har funnits tillgängligt på möten och öppet hus-tillfällen.

Samrådstid

Samrådet har genomförts under perioden 15 juni till 11 september

Samrådsmöte

Samrådsmöten har hållits på följande dagar och platser:

Ulleråker, Lundellska skolan	20-aug	Öppet hus	16-20
------------------------------	--------	-----------	-------

Ulleråker, Lundellska skolan	22-aug	Öppet hus	14-okt
Centrum, Gamla torget	22-aug	Öppet hus	12-16
Valstättätra, Valsättraskolan	25-aug	Möte	18-20
Norby, Malmaskolan	31-aug	Möte	18-20
SLU	03-sep	Öppet hus	
Sunnersta, Sunnerstakyrkan	08-sep	Möte	18-20

Möten inleddes med en kort information om projektet följt av frågor och diskussioner i grupp med utställningsmaterial med tjänstemän och politiker.

Öppet hus genomfördes med utställningsmaterial där de förbipasserande kunde ställa frågor och diskutera innehållet med tjänstemän på plats.

På möten och öppet hus fanns möjlighet att kommentera förslaget på särskilda vykort. Det fanns också möjlighet att lämna synpunkter via webbformulär på projektets webbsida.

Samlad bedömning och förslag till revideringar

Förslaget till utvecklingsinriktning föreslås ligga fast men förtydligas och kompletteras så att det tydligare framgår hur området kan utvecklas och vilka konsekvenser det blir av detta enligt följande.

Länsstyrelsens tillsynsansvar PBL 11 kap 10 §

1. Avvägningen av riksintresset för Uppsala stad tydliggörs och fördjupas genom ett gestaltungsprogram för Dag Hammarskjölds väg.
2. Avvägningen av Natura 2000 tydliggörs och fördjupas genom en utredning av spridningsvägar.
3. Mellankommunal samordning av trafikstrukturen och stationslägen med Knivsta bör ske i ÖP 2016 men trafiksystemet ska nämnas i handlingarna för Södra staden.
4. Hur miljö kvalitetsnormer tas tillvara fördjupas med identifiering av känsliga infiltrationsområden och riktlinjer för dagvatten.
5. Handlingen kompletteras med en skrivning om att strandskyddsdispens kan krävas för åtgärder inom grönområden längs ån.
6. Hälsa- och säkerhetsfrågor ska förtydligas i tillämpliga delar gällande översvämningrisker, klimatanpassning, buller, radon, förorenad mark, miljöfarlig verksamhet, farligt gods, beredskapsfrågor samt geoteknik.

Allmänt

7. Handlingens struktur, innehåll och språk tydliggörs i sin helhet.
8. Planprocessen och innehållet i pågående arbete med ÖP 2016 samt detaljplaner som berör området tydliggörs och synkroniseras med planhandlingen som helhet.
9. Planens avgränsning och syfte tydliggörs i relation till den kommunomfattande översiktsplanen och efterföljande detaljplaneskeden.
10. Förutsättningar som planen utgår ifrån på tydliggörs med en koppling till riksintressen samt befintliga värden för natur, kultur, landskap och social infrastruktur.

Genomförande

11. Handlingen kompletteras med tydligare riktlinjer för hur olika sakfrågor ska hanteras i genomförandeskeden.

12. Genomförandeskeden med koppling till kommunala investeringar tydliggörs.

Vision och strategier

13. Visionen och hållbarhetsstrategin kopplas tydligare ihop med planförslaget i övrigt.

Utvecklingsinriktning

14. Utvecklingsinriktningen tydliggörs i noder och stråk kopplat till olika skeden i stadsutvecklingen.

Trafikstruktur

15. En trafikanalys tas fram med flöden och framtida utbyggnadsbehov.

Natur, park, offentliga rum

16. Tydliggöra hur kvarterens grönska ska tas till vara och utvecklas.

17. Revidera läget på vissa storgröna områden och länkar samt tydliggöra funktionen i dessa.

Kulturmiljö

18. Förutsättningar för utveckling av kulturhistoriska värden tydliggörs med koppling till riksintresset för Uppsala stad och kulturmiljöer inom utvecklingsområden.

Resurser

19. Förutsättningar och strategier för att bibehålla god status på dricksvattenresursen i åsen tydliggörs.

20. Avvägningen mellan jordbruksmark och exploatering enligt 3 kap miljöbalken tydliggörs.

Social infrastruktur

21. Lämpliga lägen för skola, fritid och kultur redovisas i genomförandeavsnittet.

22. Förutsättningar för privata initiativ tydliggörs, bland annat utvecklingen av Malma gård som 4H-anläggning.

Teknisk infrastruktur

23. Förutsättningar för utveckling av vatten och avlopp redovisas och ingår i kommunalekonomisk analys.
24. Dagvattenhanteringen tydliggörs genom riktlinjer.

Bostäder och verksamheter

25. Kommunens bostadspolitiska strategi tydliggörs i planen.
26. Planens intentioner med centrumnoder och verksamhetsstråk tydliggörs.

Konsekvenser

27. Tydligare återkoppling till mål, vision och hållbarhetsstrategi.
28. Revidera alternativen och tydliggöra konsekvenser av olika delprojekt kopplat till vägval i ÖP 2016.
29. Undersöka möjligheten till en fjärde hållbarhetsstrategi ”möjliggör klimatneutralitet”.

Inkomna yttranden

Totalt har 344 yttranden kommit in skriftligt till kommunen via brev, epost, webbformulär och särskilda vykort. 48 yttranden har inkommit från remissinstanser enligt sändlista. 296 yttranden har inkommit från privatpersoner varav ca x st via möten eller webbformulär.

Redogörelsen redovisar länsstyrelsens yttrande särskilt utifrån myndighetens tillsynsansvar. Därefter sammanfattas inkomna synpunkter ämnesvis med kommentarer. Samtliga yttranden finns att hämta i sin helhet hos registrator på Kommunstyrelsen.

I bilaga 1 redovisas huvuddragen i samtliga yttranden uppdelad på respektive samrådsinstans. Yttranden från privatpersoner namnges ej utan sammanfattas ämnesvis.

Sammanfattning av Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsens yttrande redovisas särskilt utifrån deras roll som tillsynsmyndighet och samordnare av statens intressen. Nedan följer en sammanfattning av länsstyrelsens yttrande inklusive avvägningar av yttranden från andra statliga myndigheter.

Övergripande

Länsstyrelsen ser det positivt att komplexa frågor i delplaner nu hanteras samlat i en FÖP (fördjupad översiktsplan). Länsstyrelsen ger information om en sammanställning av nationella mål och lyfter att energifrågorna kan hanteras tidigt i planeringsprocessen enligt Energimyndighetens stödskrifter. LST anser att giftfri miljö och ingen övergödning riskerar att påverkas negativt önskar en motivering kring varför dessa inte bedömts i hållbarhetsbedömningen.

Länsstyrelsen anser att relationen till ÖP 2010, aktualitetsförklaringen och ny ÖP 2016 bör behandlas i handlingen. Öp 2010 och aktualitetsförklaring lyfter att fördjupningsarbetet ska göra avvägningar för en rad allmänna intressen och ge tydligare vägledning i form av riktlinjer. Länsstyrelsen anser att det finns skillnader mellan ställningstaganden i ÖP 2010 med aktualitetsförklaring och fördjupningen för södra staden:

- riksintresset kulturmiljö
- jordbruksmark
- kollektivtrafikstråk Polacksbacken-Ultuna
- förbindelse Kungsängsleden samt genomkopplade gator öst-västlig riktning Valsätra-Ulleråker
- vägreservat norr om Sunnersta mot Gottsunda
- cykelvägar
- strukturbärande element för vatten och avlopp
- exploateringsgraden i Ulleråker och Rosendal
- exploatering kring Polacksbacken

- läge för väg och bro över Fyrisån

Tydlig koppling mellan pågående detaljplaneprogram för Ulleråker och FÖP södra staden saknas.

Barnperspektivet måste beaktas i planeringen och barns utemiljöer ska planeras med vegetation för att minska risken för hudcancer.

Mellankommunala frågor behöver hanteras i planen, bland annat hur ett nytt stationsläge i Bergsbrunna kan påverka Knivsta kommun.

Kommentar:

Översiktsplan 2016, Föp för bro över Fyris samt Framkollus är pågående ärenden som fördjupar och föreslår nya transportstrukturer. Kopplingen till dessa synliggörs i utställningshandlingen.

Vissa sakfrågor hanteras generellt i översiktsplan 2010 eller lyfts som frågor för nästa skede i planeringen. Detta gäller tolkningen av riksintresset, vatten och avlopp, cykelstråk, jordbruksmark, exploateringsfrågor mm. Vilka sakfrågor som har konkretiserats eller fördjupats och kopplingen mellan ÖP 2010 och den fördjupande översiktsplanen behandlas tydligare i utställningshandlingen.

Samordning har skett mellan delprojekt och övergripande ny översiktsplan men inte redovisats i samrådshandlingen. Detta tydliggörs i utställningshandlingen.

Barns utemiljö ska hanteras i detaljplaneskedet eller i genomförandeskedet. Handlingen kompletteras inom det sociala/kulturella delområdet i tillämpliga delar.

Infrastruktur

Länsstyrelsen ser positivt på att åtgärder föreslås för att underlätta hållbart resande. Myndigheten anser dock att huvudstråket för kollektivtrafik kan bli svårt att genomföra i vissa delar på grund av markens känslighet och påverkan på grundvattenresursen. Länsstyrelsen anser att planen bör tydliggöra hur kopplingen till en ny station i Bergsbrunna ska åstadkommas i relation till detta. Länsstyrelsen lyfter att det är otydligt hur kopplingen till en eventuell sydvästlänk ska ske.

Det är inte lämpligt med ytterligare trafik på Ulleråkersvägen. Breddning av Vårdsätravägen och Dag Hammarskjölds väg innebär barriäreffekter, buller och sämre luftkvalitet som påverkar boendemiljön längs vägen. Dag Hammarskjölds väg som stadsgata med genomkopplade gator ifrågasätts och länsstyrelsen lyfter att detta kan påverka riksintresset för kulturmiljö.

Länsstyrelsen är positiv till att gc-stråk läggs i miljöer som inte är i direkt anslutning till biltrafik. Kopplingen mellan Ulleråker och Rosendal behöver förtydligas.

Trafikstudier behöver redovisas så att förståelsen för valda stråk blir tydlig.

En robust och välutbyggd it-infrastruktur bör tas med tidigt i planeringsprocessen. Ljuskällor från nybyggnation får inte störa farleden i Fyrisån.

Kommentar:

Trafiksystemet med konsekvenser ska fördjupas i en trafikanalys och åtgärder för att förhindra negativ påverkan ska föreslås i utställningshandlingen. Storskaliga trafiksystem som sydvästlänken och en station i Bergsbrunna finns som reservat i ÖP 2010. Processen för att genomföra dessa ligger utanför ramen för den fördjupade översiktsplanen.

Utställningshandlingen kompletteras med dessa förutsättningar och genomförandehorisonten.

Riksintresset för Uppsala stad ska utredas med ett gestaltungsprogram som hanterar hur värdet ska tas tillvara i kommande processer. Riktlinjer skrivs in i utställningshandlingen. Redovisade huvudstråk för olika trafikslag revideras till utställningshandlingen så att den strukturerande riktningen blir tydligare.

Grönstruktur

Grönstrukturen redovisas mycket översiktligt och det går inte att se hur de större grönområdena hänger samman med grönytor i befintliga bostadsområden och utvecklingsområden. Nuläget är inte redovisat i tabellen med investeringsbehov så det är svårt att förstå vad som bevaras respektive tillskapas. Länsstyrelsen vill ha en redovisning av vad som finns kvar och vad som tillkommer.

Länsstyrelsen anser att gröna samband redovisas för schematiskt och att vissa kopplingar saknas i plankartan. Länsstyrelsen efterfrågar en redovisning av hur gröna samband säkerställs och tillskapas.

Kommentar:

Grönstrukturen i planen ska revideras och förtydligas i utställningshandlingen. Allmän plats inom utvecklingsområden förtydligas.

Investeringsbehoven kompletteras med nuläge och en redovisning av vad som kommer att förändras.

De gröna sambanden mellan större offentliga rum redovisas tydligare och kompletteras i handlingen.

Utvecklingsområden

Länsstyrelsen saknar ett resonemang kring genomförandet i tid av noder i en flerkärnig struktur. Det saknas en beskrivning av noder i närområdet. Det kommer enligt planen inte

vara möjligt att röra sig i grönstråk till noderna som motsägelse till resonemanget om mötesplatser och grönstråk.

Länsstyrelsen saknar en beskrivning av exploateringsstal och bebyggelseyp inom de olika utvecklingsområdena.

Kommentar:

En skedesplan tas fram som redovisar hur planområdet kan utvecklas i olika etapper.

Noderna i planen relaterar till prioriterade noder för en flerkärnig stad i samrådsförslaget till ÖP 2016. Det finns mindre nodbildningar i närområdet som även fortsatt kommer ha centrumfunktioner och komplettera de större nodbildningarna. På samma sätt kommer mindre gröna stråk och grönstrukturer att finnas i utvecklingsområdena där läget för dessa inte bestäms i den fördjupade översiktsplanen.

Bostadsförsörjning

Från och med 1 juli 2016 kan en ny lag om mottagande av nyanlända innebära krav på kommunen att ta emot nya invånare inom denna grupp. Planen bör kompletteras med resonemang kring integrationsperspektivet och bostadsförsörjning. Det bör möjliggöras för byggemenskaper (sammanslutning av enskilda personer som bygger och äger en byggnad).

Kommentar:

Den fördjupade översiktsplanen syftar till att möta bostadsbehovet för en hög tillväxt av Uppsala stad där bostadsbehovet för nyanlända blir en naturlig del, liksom studenter, äldre, barnfamiljer osv. Hur bostadsförsörjningen ska ske hanteras i bostadspolitisk strategi som antas av Kommunfullmäktige. En ny strategi kommer att tas fram under 2016.

Allmänna intressen

Inom föreslagna utvecklingsområden finns naturmiljöer och naturstråk som har viktiga ekologiska funktioner. Riktlinjer för kommande planering saknas i handlingen. Länsstyrelsen förordar att planen utvecklas så att påverkan beskrivs tydligare och att konkreta lösningar presenteras. En plan för kompensation bör presenteras. Länsstyrelsen anser att det finns mycket naturvärden i området som är betydelsefulla att bevara och att det krävs anpassning och prioritering av vad som är viktigast. Länsstyrelsen föreslår att kommunen strukturerar den biologiska mångfalden utifrån fem nätverk som sammanfattar de viktigaste naturvärden: nätverket för gammeltall, sandinsekter, asp, ädellöv samt groddjur. Naturmiljön längs ån är viktig för flera skyddade arter och det är också ett viktigt rekreationsområde. Ett utökat nyttjande av naturmiljön längs Fyrisån behöver konsekvensbedömas. Fridlysta arter bör lösas i ett tidigt skede genom att peka ut arter och utreda påverkan samt föreslå åtgärder. Frågan om fridlysta arter bör lösas så långt det är möjligt i ett tidigt skede genom att peka ut, utreda påverkan samt föreslå skadeförebyggande åtgärder. Risken finns att en detaljplan kan komma att överklagas på grund av att frågan inte blir tillräckligt belyst.

Det finns kulturmiljövärden som inte ingår i riksintresset som har ett stort värde, bland annat gårdarna Malma och Hammarby. Delar av planområdet ingår i en ansökan om världsarv kopplat till Linné och framväxten av vetenskapen systematisk biologi. Kulturhistoriska och vetenskapliga värden kopplade till Linnés arbete är av nationellt och internationellt intresse oavsett världsarvsnominering. Det är viktigt att undvika skador på det biologiska kulturarvet, Linnéstigar och det linneanska kulturlandskapet i Årike Fyris.

Fornlämningar finns inom området som kan kräva tillståndsprövning hos länsstyrelsen om de berörs av exploatering. Inom området finns två kyrkogårdar som är skyddade av kulturmiljölagen. En ändring kräver tillståndsprövning av länsstyrelsen. En kyrkogård kräver också respektavstånd och bebyggelse bör inte placeras så nära att den stör platsen.

Dispens från gällande vattenskyddsföreskrifter kommer att krävas för flera projekt inom planområdet. Exploateringsgraden i kombination med markens känslighet ställer höga krav på ansökningarnas innehåll. Vid en dispensprövning ska även kumulativa effekter av att medge flera dispenser beaktas. Landskapsbildskydd finns i östra delarna av planområdet som kräver tillstånd för en rad åtgärder. Länsstyrelsen ser gärna att skyddet ersätts med andra typer av skyddsföreskrifter. Strandskydd gäller inom planområdet längs Fyrisån. Länsstyrelsen prövar strandskyddsdispenser inom landskapsbildsskyddade områden.

Kommentar:

Handlingen kompletteras med en beskrivning av befintliga värden samt information om dispenser och tillstånd i den fortsatta processen.

Konsekvenser

För att innebörd och konsekvenser av planen ska kunna utläsas anser länsstyrelsen att begreppen kvaliteter, möten och social infrastruktur behöver konkretiseras. Kartor och bilder är grovt skisserade vilket innebär att tolkningen av kommunens budskap blir svårare att göra för inblandade aktörer. Länsstyrelsen anser att tydliga riktlinjer och förutsättningar bidrar till en snabbare planeringsprocess.

Länsstyrelsen anser att det är svårt att förstå vad som är beslutat, under planering och önskemål för framtiden i Bilaga 4. I Bilaga 6 har länsstyrelsen svårt att förstå vilken typ av värden som visas och vilken bedömning som ligger bakom. I Bilaga 7 är det svårt att uttyda befintliga respektive föreslagna dagvattenstråk. Länsstyrelsen önskar att innehållet i dessa bilagor förtydligas. Länsstyrelsen delar kommunens syn på vikten att utreda i vilken takt och ordning området ska utvecklas i ett genomförandeskede.

Länsstyrelsen ser många fördelar med att planens konsekvenser belyses med en hållbarhetsbedömning. Samtliga alternativ innebär risk för negativa konsekvenser för naturmiljö och spridningssamband, kulturmiljö, klimatpåverkan samt miljö kvalitetsnormer. Hållbarhetsbedömningen visar att planen inte lever upp till de projektspecifika hållbarhetsmålen. Riktlinjer saknas för att åstadkomma de kvaliteter som föreslås i planen. Länsstyrelsen önskar se ett alternativ som bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling.

Länsstyrelsen ser ett problem med att planer som inte är antagna finns med i nollalternativet. Omfattande konsekvenser som kan uppstå av exploatering enligt planer som inte vunnit laga kraft syns inte i konsekvensbedömningen och gör det svårt att förstå bedömningen av olika alternativ. Pågående planer kan utgöra ett eget alternativ för att tydliggöra dessa i jämförelsen. Förutsättningar och karaktärer i de olika utvecklingsområdena behöver belysas bättre för att göra det möjligt att jämföra nollalternativet med utredningsalternativen. Det saknas en tydlig redovisning av riksintressen och en beskrivning av befintliga värden inom exploateringsområden. Konsekvenserna på landskapsbild och stadsbild är svårbedömt eftersom befintliga värden inte beskrivs.

Länsstyrelsen delar bedömningen att det finns risk för negativa konsekvenser på de sociala aspekterna. Riktlinjer från hållbarhetsbedömningen behöver tydliggöras och de sociala värdena tas tillvara och förstärkas i kommande planering. Mötesplatser saknas inte i området idag. Länsstyrelsen efterfrågar en tydligare redovisning av befintliga mötesplatser, vilka som försvinner och vilka typer som behöver tillskapas.

Miljömålen som berör vattenmiljön kommer inte nås. Nollalternativet innebär en nästan lika stor påverkan på miljömålen som trestråksalternativet. Tidshorisonten i hållbarhetsbedömningen bör vara minst 100 år eftersom påverkan på grundvattenförekomsten kan ske långt efter byggfasen. Påverkan på grundvattenförekomsten innebär enligt länsstyrelsen en mycket större påverkan i alternativet tre stråk eftersom ett av stråken hamnar på åsen med en koncentration av bebyggelsen.

Kommentar:

Hållbarhetsbedömningen revideras så att nollalternativet speglar en framskrivning av nuläget på ett tydligare sätt. Förutsättningar för god vattenkvalitet utreds.

Riksintressen

Det behövs riktlinjer för avvägning av olika intressen så att det går att bedöma hur kommunen säkerställer riksintressanta värden.

Riksintresset för kulturmiljövård Uppsala stad berörs av planförslaget. Sammantaget anser länsstyrelsen att Föp:en inte ger tillräcklig vägledning i hur utvecklingen av offentliga rum och bebyggelseområden inte ska innebära påtaglig skada på riksintresset. Länsstyrelsen efterfrågar riktlinjer för hur institutionsmiljön i Ulleråker kan behålla sitt rumsliga sammanhang och tidsdjup. De öppna fälten längs Dag Hammarskjölds väg vid Ultuna kommer minska vilket reducerar den kulturhistoriska läsbarheten. Polacksbackens koppling till riksintressevärdet med miljöer och offentliga byggnader behöver förtydligas och det är tveksamt om det är möjligt med kompletterande bebyggelse. Dag Hammarskjölds väg utgör ett centralt värde för riksintresset med sin raket och överordnade betydelse som väg har historiskt i relation till andra infarter till staden. En förstärkning av denna proportionalitet krävs för att upprätthålla riksintresset.

Kommunen behöver visa hur planen är förenlig med Natura 2000-bestämmelserna. Tillstånd för åtgärder kan komma att behövas utanför Natura 2000-områden om åtgärden riskerar att påverka ingående arter. Kommunen bör ta fram en analys av ekologiska spridningsvägar för ingående arter och ge konkreta riktlinjer för kommande planläggning. En samlad bedömning av påverkan krävs som helhet för att säkra spridningsvägar och livsmiljöer långsiktigt. Riksintresse för naturvård Ulltuna källor har ett geovetenskapligt värde som naturlig källa. Länsstyrelsen lyfter att förutsättningen för bevarande är att hydrologin förblir oförändrad och påverkan kan ske även för åtgärder som sker relativt långt från källan.

Utredningar för nybildande av riksintressen pågår som kan påverkas av planen. Riksintresse för anläggningar av betydelse för dricksvattenförsörjning kan komma att bildas för Uppsalas vattenförsörjningssystem. Havs- och vattenmyndigheten arbetar med att ta fram ett underlag för beslut under 2015. Riksintresse för friluftsliv kan komma att bildas för Åstråket under 2015. Mälaren är redan utpekad.

Riksintresse för försvaret berörs med stoppområde för höga objekt. Det bör framgå i planen att höga objekt (högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse enligt lantmäteriets karta 1:250 000 respektive 20 meter utanför) inte kan uppföras inom området. Länsstyrelsen vill att kommunen ska motivera hur exploatering av jordbruksmark kan anses vara förenlig med 3 kapitlet miljöbalken. Hänsyn till kvarvarande marks arrondering ska beaktas så att den kan brukas på ett rationellt och ekonomiskt sätt.

Kommentar:

Handlingen kompletteras med en beskrivning av riksintressen och värden enligt 3 kap miljöbalken samt kommunens bedömning och ställningstagande.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer för grundvattenförekomsten Uppsalaåsen får inte försämrats. Stora delar av exploateringen inom Södra staden ligger inom områden med hög sårbarhet för grundvattenförekomsten, bland annat Rosendal, Polacksbacken, Ulleråker samt Ultuna hamn. Länsstyrelsen bedömer att planen riskerar att grundvattenförekomstens status försämrats och att planen därmed kan strida mot 5 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen anser att man i första hand ska välja platser för exploatering och aktiviteter så att grundvattenförekomsten skyddas från föroreningar. Kommunen behöver redovisa riktlinjer och rekommendationer för säkerställande av god vattenstatus.

Miljö kvalitetsnormer för ytvatten riskerar att försämrats. Fyrisån och Ekoln har problem med övergödning och miljögifter. Ingen negativ påverkan på Fyrisån får ske för att planen ska kunna genomföras. Avloppshantering bör redovisas i planen och möjligheten att genomföra kretsloppsanpassade lösningar som inte belastar recipienterna bör beaktas. Dagvatten från utvecklingsområden riskerar att förorena grundvatten och ytvatten. Dagvattenhanteringen bör planeras i ett större perspektiv där omgivande områden också ingår.

Miljö kvalitetsnormer för luft kan försämrats genom ökade transporter och nya trafikleder som medför kumulativa effekter. Detta bör beskrivas liksom hur kommunens åtgärdsprogram för centrala staden kan utvidgas i lämplig omfattning.

Kommentar:

Handlingen kompletteras med riktlinjer för grundvatten, ytvatten och dagvatten.

Miljö, hälsa och riskhänsyn

Planhandlingarna behandlar inte hur människors hälsa kan påverkas av föroreningar i grundvattentäkten. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att kommunen tar fram en sammanvägd riskbedömning för hela uppsalaåsen med strategier för att bevara åsen som vattenreservoar. Kommunen behöver också miljöbedöma konsekvenser på längre sikt än planperioden (minst 100 år) och beskriva kumulativa effekter.

Uppsala stad har pekats ut som ett område med stor risk för översvämning. Inom planområdet är det byggnationer längs Fyrisån som kan påverka risken. Fler hårdgjorda ytor kan öka utbredningsområdet. Länsstyrelsen arbetar med att ta fram en riskhanteringsplan som ska vara klar 2015. Rekommendationer för bebyggelse kring Mälaren berör planområdet. Nybyggnation i lågt liggande punkter och strandnära lägen bör undvikas med hänsyn till risken för översvämning.

Klimatanpassning och extrema väderförhållanden bör beaktas. Planen bör redan nu redovisa strukturer som är flexibla och robusta nog att möta konsekvenser av förändrat klimat, till exempel mer vegetation i gatumiljön och dimensionering av dagvattenstråk.

Riktvärden för buller kommer sannolikt att överskridas längs de större vägstråken. Länsstyrelsen anser att bullerutredningar behövs för att bedöma påverkan på befintlig och ny bebyggelse och vilka åtgärder som behövs vidtas.

Länsstyrelsen saknar ställningstaganden kring skydd mot radon i områden med höga halter. Radonhalten sak ligga under Boverkets gränsvärden för bostäder och arbete motsvarande 200 Bq/m³ i årsmedelvärde.

Inom området finns ett trettiotal förorenade områden varav ett tiotal ska beaktas särskilt vid fortsatt planering. Länsstyrelsen anser att samtliga områden bör framgå av en karta i planen.

SVA har en förbränningsanläggning som klassas som miljöfarlig verksamhet och kräver skyddsavstånd till nya bostäder. Länsstyrelsen anser att detta bör redovisas som en förutsättning. Även reningsverkets skyddsavstånd bör redovisas.

Farligt gods kan förekomma till leveranspunkter inom planområdet trots att det inte finns utpekade transportvägar.

Framkomlighet och uppställningsplats för räddningstjänstens fordon måste säkerställas.

Översiktliga geotekniska förutsättningar och en beskrivning av hur området kan påverkas gällande ras, skred och erosion i ett förändrat klimat saknas. Det finns områden med potentiella ras- och skredrisker enligt en förstudie som väntas klar under 2016.

Kommentar:

Grundvattenfrågan ska utredas närmare och handlingen kompletteras med riktlinjer.

Bullerutredning ska utföras schematiskt för de större vägarna i området i samband med trafiksimulering. Handlingen kompletteras med en beskrivning av bullerproblematiken med riktlinjer för bullerskydd kopplat till Dag Hammarskjölds väg och riksintresse för kulturmiljö.

Vissa miljö- och riskhänsyn hanteras först i detaljplaneskedet eller i genomförandeskedet. Handlingen kompletteras med uppgifter om förorenad mark och miljöfarlig verksamhet samt klimatpåverkan och översvämning.

Ämnesvis sammanfattning av övriga yttranden

Nedan följer en sammanfattning av övriga yttranden från myndigheter, organisationer mm enligt sändlista samt privatpersoner.

Planprocessen

Detaljplanerna för Rosendal och Bäcklösa har föregått den fördjupade översiktsplanen och beslut om rivning av kulturhistoriskt och arkitektoniskt värdefulla byggnader i Ulleråker har skett utan hänsyn till processen för den fördjupade översiktsplanen. Detaljplanen för Malma by bör invänta den fördjupade översiktsplanen.

Förslaget till fördjupad översiktsplan Södra staden kommer oförberett och har inte föregåtts av en allmän debatt i media. Foldersen om samrådet kom med post i mitten av augusti, trots att samrådet började i juni. Andra har fått materialet i vintras. På kommunens websida saknas det en tydlig och enkel hänvisning till samrådet. Dialogerna har varit förlagda till samrådets senare del istället för i början eller mitten av samrådstiden vilket torde varit att rekommendera ur ett demokratiskt perspektiv. Handlingen borde omarbetas och gå ut på samråd på nytt.

Det är allvarligt att kommunen inbjuder till möten och dialog där språket är främmande för kommunmedborgarna. Dialog förutsätter samtal mellan likvärdiga parter som kan förstå varandra. Inga samrådsmöten har hållits i Gottsunda.

Kommentar:

En detaljplan kan föregås av ett planprogram om den inte har stöd i gällande översiktsplan. Rivningslov kan medges utan stöd i en fördjupad översiktsplan. Bedömning görs från fall till fall utifrån byggnadens värde och skick.

En ambitiös medborgardialog har förts för projektet i flera års tid med hög mediabevakning. Handlingar har varit tillgängliga på kommunens hemsida och samrådet har annonserats. Samrådet genomfördes under en förlängd period med möten under augusti-september på grund av sommaruppehållet. Gottsundaområdet hade möte i Valsätra där det fanns en tillgänglig lokal.

Handlingen kompletteras med en tydligare beskrivning av planprocessen med genomförda moment samt hur olika processer relaterar till varandra. Språket i handlingen förenklas och begrepp förtydligas.

Mellankommunalt

Lantmäterimyndigheten anser att den fördjupade översiktsplanen även bör innehålla en konsekvensanalys av regionalpolitisk karaktär samt av mellankommunala frågor. Den fördjupade översiktsplanen borde tas fram i samråd med näraliggande kommuner i Mälardalen vilket inte framgår av planen. En ny cykelväg borde byggas längs dag Hammarskjölds väg och vidare längs väg 255 mot Knivsta.

Kommentar:

De regionala konsekvenserna ska hanteras i den kommunövergripande översiktsplanen. Handlingens innehåll samordnas med innehållet i aktualitetsförklaring av Översiktsplan 2010 samt Översiktsplan 2016 (utställningsversionen). Väg 255 ingår inte i planområdet.

Handlingens avgränsning och struktur

Den fördjupade översiktsplanen har ett svårförståeligt språk. T.ex. anses rörelsestråk och utvecklingsområden vara förskönande omskrivningar för bilvägar och bebyggelse- och verksamhetsexploatering. Med anledning av detta är det svårt att ha konkreta synpunkter på förslaget. Många delar inte uppfattningen att de gröna stråken och fälten upplevs som hinder och barriärer, vilket antyds i den fördjupade översiktsplanen. Bilvägar skapar däremot barriäreffekter.

Kartorna i den fördjupade översiktsplanen är för otydliga och diffusa, och därmed svåra att tolka. Det är svårt att få överblick över vad avses med planen, t.ex. var exakt det ska byggas. Med anledning av detta är det svårt att ha konkreta synpunkter på förslaget. Kartorna behöver bli mer exakta och tydliga.

Illustrationerna i den fördjupade översiktsplanen är undermåligt utförda och förmedlar inte en önskvärd framtidsbild. Den fördjupade översiktsplanen måste kompletteras med en fysisk modell i 3D så att solstudier kan göras m.m.

Den fördjupade översiktsplanen har ett för lokalt perspektiv och behöver se på ett större område, t.ex. utveckling av västra staden (utmed väg 55 mot Enköping), östra sidan av Fyrisån med Nántuna, Sävja och Bergsbrunna, Storvreta, Ärna.

Kommentar:

Handlingen förtydligas i språk, kartor och illustrationer.

Detaljerade studier över hur utvecklingsområden ska gestaltas görs i samband med detaljplanläggning.

Hur staden som helhet ska utvecklas hanteras i Översiktsplan 2010 och ska uppdateras enligt aktualitetsförklaring i Översiktsplan 2016 som förväntas antas till årsskiftet. Utveckling av olika delområden i staden kommer att studeras i andra fördjupningar och program. Kopplingen till ÖP 2010 och ÖP 2016 förtydligas i planhandlingen.

Utvecklingsinriktning**Visionen**

Den fördjupade översiktsplanens vision lyfts fram som något positivt och viktigt för områdets framtida utveckling. Det efterfrågas ett större ansvarstagande och förvaltande av befintliga natur- och kulturvärden i större utsträckning avseende att värdesätta det unika. Visionen att

skapa mötesplatser kan inte tillgodoses om grönområdena minskas i den omfattning som förslaget beskriver. Den fördjupade översiktsplanen lever inte upp till visionerna om att ge markägarna förutsättningar för att skapa miljöer där de boendes behov tillgodoses.

Vid genomförande av den fördjupade översiktsplanen, t.ex. genom att bygga för nära processionsvägar som Dag Hammarskjölds väg eller låta Gula Stigen eller Linnestigar gå för nära bebyggelse, riskeras Uppsalas varumärke att förändras. T.ex. bör visionen kompletteras med att det i södra staden sker tillväxt på ett hållbart sätt för både människor, djur och natur. Uppsala är en kunskapsstad och bygger mycket av sin identitet på Universitet och innovation och det behöver förtydligas i den fördjupade översiktsplanen exakt hur och på vilket sätt detta ställningstagande kan göras. T.ex. genom att bevara Malma gård. Visionen bör kompletteras med en beskrivning av vilken stad som efterfrågas.

Kommentar:

Kopplingen mellan visionen, förslaget och konsekvenserna tydliggörs i planhandlingen.

Hållbarhetsstrategi

De tre angivna utmaningarna i Hållbarhetsstrategin bör kompletteras med en fjärde utmaning som möjliggör klimatneutralitet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att för att utnyttja fördelen med en helhetssyn behöver förslagen till riktlinjer i Hållbarhetsbedömningen (SWECO 2015-05-13) lyftas fram i planhandlingen med en ny riktlinje om att de ska beaktas i kommande detaljplaner.

Gatu- och samhällsmiljönämnden anser det märkligt att utbyggnad i Ulleråker anges som ett nollalternativ med hänsyn till att ingen plan för Ulleråker är "nära antagande". Det medför att konsekvenserna mellan nollalternativet och alternativ tre stråk bedöms som lika stora på naturvärden och natursamband. Gatu- och samhällsmiljönämnden anser därför att en hållbarhetsbedömning med ett nollalternativ för Ulleråker därmed bör göras i programmet för Ulleråker.

Ett innovationscenter för hållbarhetsperspektiv bör skapas i området. Där kan forskare, företag och andra medborgare mötas och utveckla idéer.

Den fördjupade översiktsplanen svarar inte upp till att värdesätta det unika, vilket beskrivs som en av de största utmaningarna i hållbarhetsarbetet. Med hänvisning till detta bör t.ex. Malma gård vara kvar liksom ett bevarande av jordbruksmarken i Ultunaområdet.

Kommentar:

Hållbarhetsstrategin knuts tydligare till vision, planförslag och konsekvenser.

Strategisk inriktning

Ett flertal instanser och enskilda förordar att utveckling inom Södra staden sker enligt scenario två eller tre. Många enskilda vill dock att utveckling inom Södra staden sker enligt nollalternativet med en mer återhållen utveckling.

Strategiska vägval

De flesta remissinstanser samt enskilda yttranden förordar alternativet tre stråk. Landstinget förordar en sträckning längre österut av huvudstråket genom Ultuna, genom SLU:s campusområde och SVA:s område för att inte missa denna viktiga målpunkt. Det är en av de större arbetsplatserna i Uppsala stad. Landstinget anser därför att delen mellan Ulleråker och Ultuna bör ritas ut med alternativa sträckningar för att låta systemvalsstudien inom Framkollus utreda den bäst lämpade sträckningen. Landstinget anför dessutom att planförslaget bör fokusera mer på kopplingen in mot Resecentrum och city, där det största vardagliga resandet finns idag.

Planförslagets strategiska vägval har inte alls beskrivit trafikökning och konsekvenserna i trafikökning utefter kollektivtrafikstråken och utefter Dag Hammarskjölds väg.

Kommentar:

Stråken kommer att revideras så att de överensstämmer med innehållet i Översiktsplan 2016 (utställningsversionen). Exakt var kollektivtrafiksträckningen kommer gå ska utredas vidare inom projektet Framkollus och resultatet integreras i den fördjupade översiktsplanen för Södra staden i samband med antagande. Kollektivtrafikens koppling till andra delar i staden kommer att hanteras inom ramen för Framkollus-arbetet och i Översiktsplan 2016.

Stadsbyggnad

Generellt

Plan och byggnadsnämnden önskar att några av planens delområden föregås av strukturskisser eller programstudier innan detaljplaneläggning på grund av att planens fysiska struktur är alltför översiktlig. Plan- och byggnadsnämnden noterar dessutom att de kommer att bedöma från fall till fall om en sådan strukturstudie är ett underlagsmaterial eller ska ingå i den formella planprocessen som ett planprogram. Riktlinjerna för kvartersmark samt bebyggelsestrukturer avseende innehåll behandlas i mycket liten utsträckning. En stadsbyggnadsmässig ambition eller vision efterfrågas samt svar på vilken stad som ska byggas i Södra staden. Det saknas jämförande uppgifter om markareor, antal bostäder och exploateringsgrad. Inom varje delområde behöver beläggas tydligare med analyser av befintlig bebyggelse och olika förtätningsoptioner. Vissa delområden såsom Ulleråker och Rosendal har en tydligare ambitionsnivå för funktionsblandning, medan det på andra delområden fokuseras på antingen bostäder eller verksamhetsområden.

Landstinget anför att det i planförslaget bör förtydligas hur de olika områdena i Södra staden ska sammanfogas till en integrerad stadsdel.

För att behålla så mycket som möjligt av det öppna odlingslandskapet bör man fokusera på en utbyggnad kring Ultuna på redan bebyggda ytor.

Rörelsestråken och mötesplatserna ska vara tillgängliga för alla personer oavsett funktionsförmåga och särskilt för personer med olika typer av kognitiva (förståelse av omvärlden) funktionsnedsättningar.

Kommentar:

Planens koppling till Översiktsplan 2016 (utställningsversionen) och fördelningen av olika typer av stadsbygd (noder, stråk med mera) förtydligas. Planen kompletteras med riktlinjer och beskrivning av skeden.

Exploatering

Exploateringsgraden och antalet bostäder som planeras är för hög och bör reduceras. Stadsmiljöns kvalitet bör vara utgångspunkt för planeringen. Det ifrågasätts varför exploateringsnivån i ett halyperifert läge ska vara högre än i ett centralt läge som Industristaden. Den befolkningstäthet som planeras är flera gånger tätare än Stockholms stad. Olika höga nettoexploateringstal bör prövas.

Misstaget med miljonprogrammet inte får upprepas, angående den volym och utbyggnadstakt av bebyggelse som planeras. Det är inte rimligt för Södra staden att kunna innehålla bostäder för 50 000 nya människor. En reviderad översiktsplan bör innehålla olika procentsatser av exploatering (bebyggd yta delat med markyta) för olika utvecklingsområden, t.ex. 10 %, 25 %, 60 % utan att förbruka nuvarande natur-, kultur- och upplevelsevärden.

Kommentar:

Inriktningen i täthet följer intentionerna i Översiktsplan 2016 (utställningsversionen) med noder och stråk. Planen redovisar ett tillstånd 2050 med maxutnyttjande av kvartermarken och relationen till de storskaliga strukturerna mellan utvecklingsområdena. Antalet bostäder och bebyggelsens täthet ska utredas i samband med detaljplanering baserat på förutsättningarna i delområdet.

Byggnadstypologier och volymer

Den fördjupade översiktsplanen bör innehålla både småskalig bebyggelse, t.ex. radhus, villor och kedjehus, och dels högre bebyggelse på väl valda platser. De flesta som yttrat sig önskar att kommunen generellt fokuserar på att bygga radhus och villor. T.ex. nämns trädgårdsstad som en god bebyggelsemiljö. Även tätare stadsbyggnad efterfrågas så länge trygghetsaspekten värnas i planeringen. På så vis kan värdefull grönstruktur samt kulturvärden sparas i området. T.ex. *kan högre hus med bra utsikt höja värdet på området. Ju närmre centrum desto tätare och högre bebyggelse önskas men vid Valsätra, Sunnersta och Södra Gottsunda bör nytillkommande bebyggelse bestå av småhus. Tät bebyggelse bör bara tillåtas längs kollektivtrafikstråken. Alla större centrumbildningar, arbetsplatser och serviceinrättningar ska lokaliseras längs kollektivtrafikstråken.*

Kommentar:

Ambitionen i utvecklingen av staden är att tillhandahålla varierade stadsmiljöer med olika typer av bostadsformer och blandade funktioner. Förslaget revideras så att det tydligare framgår att högre och tätare bebyggelse lokaliseras i noder och stråk medan glesare och lägre

bebyggelse lokaliseras i mer perifera lägen. Detaljer för varje kvarter kommer att utformas i samband med detaljplanering.

Gestaltning och utformning

Förtätningen bör ta stor hänsyn till de olika stadsdelarnas byggnadsstruktur och befintlig terräng. Krav ska ställas på att bottenvåningar ligger i nivå med gatuplanet för att främja lokaler nu eller i framtiden. Förgårdsmark ska förbjudas, särskilt utmed det planerade kollektivtrafikstråket eftersom det förstör känslan av stad. Den senaste miljövänliga tekniken ska användas vid husproduktion som t.ex. trähus. Den fördjupade översiktsplanen bör ange att varje kvarter ska bebyggas med stor variation i stil och färg. Monotona upprepningar av byggnader med samma färg och form bör undvikas. T.ex. bör ny bebyggelse inspireras av Gunnar Leches byggnader.

Grönområden är viktiga inslag i boendemiljöer och så mycket som möjligt bör sparas tillsammans med skapandet av nya grönområden. Grönområden skyddas från onödig exploatering genom att t.ex. använda grönytefaktor (en framräknad kvalitet för en viss grönyta).

Kommentar:

Detaljerad utformning av byggnadsstruktur, stil och färg görs i samband med detaljplanering. Planen kompletteras med viljeinriktning för utvecklingsområden.

Utvecklingsområden

Generellt

Det vore lämpligt att bygga över delar av Dag Hammarskjölds väg för att minska behovet av att exploatera naturmark mellan Valsätra och Ultuna. Även delar av Gottsunda allé, Hugo Alfvéns väg och cirkulationsplatsen vid Hugo Alfvéns väg och Musikvägen kan byggas över för att minska trafikbuller och öka ytan för bebyggelse.

Kommentar:

Dag Hammarskjölds väg är en viktig del i riksintresset för Uppsala stad som kan innebära att det inte är lämpligt att överbygga vägen. En överbyggnad av delar av Gottsunda allé skulle innebära ett avbrott i kontinuiteten av en sammanhållen livfull framtida stadsgata. Gällande Hugo Alfvéns väg och cirkulationsplatsen vid Hugo Alfvéns väg och Musikvägen bör det hanteras inom programarbetet Gottsunda.

Ulleråker

Den fördjupade översiktsplanen omfattar för stor exploatering av Ulleråker. Exploateringsgraden är högre än Industristaden i Uppsala. Detta medför slitage på grönstrukturen. Det finns plats för en mindre utbyggnad om ca 3000-4000 bostäder. Bebyggelsens placering bör anpassas efter var det finns särskilt värdefulla träd. Exploateringen är för hög för att garantera vattenskyddet. En fungerande infrastruktur med avseende på trafik

in och ut ur Ulleråker och situationen på Dag Hammarskjölds väg måste också avvägas mot exploateringen.

Gatunämnden anser att den övergripande grönstrukturen behöver starkare kopplingar i tallnätverket genom Ulleråker. Spridningsvägarna för gammal tallskog genom området i Ulleråker är av stor betydelse. De karaktärsskapande äldre träden i Ulleråker bör behållas i största möjliga utsträckning. Det behövs flera och större grönområden i Ulleråker, både små och stora parker och gröna stråk. Partiet med lärkträd har ett kulturhistoriskt värde vilket gör att det bör bevaras.

Ulleråkers och Uppsalas särart bör bevaras. Bebyggelsen i Ulleråker ska utformas i en måttfull skala och anpassas väl till parklandskapet och med samma karaktär som hittills på de ytor där landstingets gamla fastigheter rivs. Tillkommande bebyggelse i Ulleråker ska planeras efter siktlinjerna kring parken vid museet. Bebyggelsen bör inte bli högre än sex våningar utom i närheten av det centrala torget eller högre än trädhöjden. Även radhus och låga flerfamiljshus med större lägenheter (fyror och femmor) behövs. Nya byggnader bör inte lokaliseras så att de hindrar solinstrålningen på de befintliga bostadshusen. Studentbostäder kan etableras i norra Ulleråker. Det bör bevaras en grönzon mot Dag Hammarskjölds väg.

I det fortsatta planarbetet bör det övervägas en överdäckning av Kungsängsleden. Detta skulle minska bullret och bidra till att förstärka naturvärden som blir kvar. Dessutom kan den fysiska barriären försvinna och öka möjligheterna till att sammanlänka Ulleråker och området kring Ångströmlaboratoriet.

Kyrkogården på Ulleråkersområdet är viktig att bevara och bör lyftas fram med informationsskyltar.

Det behövs skolor, vårdcentral, barnvårdscentral och folktandvård samt en utbyggnad av närservice i Ulleråker, t.ex. en större affär och flera mindre småföretag, t.ex. café/bageri. Lokaler för kulturell verksamhet, t.ex. musikskola, teater och föreningslokaler behövs i Ulleråker. Vingmuttern skulle kunna inrymma ett kulturcenter i Ulleråker där skolverksamhet kan finnas under dagtid och under kvällstid kan kulturellt föreningsliv, studieförbund, musik, dans, teater och konstverksamhet ha en plats här. Ulleråker behöver även idrottshallar, simhall, bibliotek och fotbollsplaner.

Ett naturrum bör byggas i Ulleråker. Läget i Ulleråker är centrumnära. Det finns goda förutsättningar miljömässigt och naturmässigt med närheten till Övre Föret, fågeltornet och Kungsängarna.

Det bör bevaras en naturpark i mitten av Kronparken men med ny bebyggelse i samma stil som man gjort i Sunnersta vid Tallbacken.

Det saknas i den fördjupade översiktsplanen gång och cykellänkar från Rosendal till Ulleråker, från Norby till Ulleråker. Det inte bör gå ett huvudcykelstråk genom museumparken i Ulleråker.

Kommentar:

Detaljer kring utvecklingen av Ulleråker ska hanteras i programmet för området. Beskrivningen av utvecklingsområdet Ulleråker kompletteras med programmets övergripande inriktning. En överdäckning av Kungsängsleden kan utredas i samband med att vägen ska breddas men är inte en förutsättning för den fördjupade översiktsplanen.

En tilläggsutredning tas fram för de olika spridningsvägar som påverkas av planen, bland annat tallnätverket.

Den sociala infrastrukturens utveckling förtydligas i planen.

Norra Sunnersta

Låga hus föreslås i östra delen av Norra Sunnersta som sedan successivt ökar i höjd längre västerut dvs. längre ifrån naturområdet vid Ultuna källa. Höghus längs Sunnersta norras gräns är ogenomtänkt och påverkar befintliga bostäder i Sunnersta avseende ljusinsläpp, insyn m.m. Det är bättre att bygga högt och tätt i nord-sydlig riktning och längs med de kollektivtrafikvägar som planeras och att ny bebyggelse gradvis övergår i hus av högre höjd närmast gatan. Utbyggnadsområdet i Norra Sunnersta ska innefatta även befintliga studentbostäder.

Försöksodlingar samt fastighetsutveckling i Ultuna Park ska ges förtur framför ytterligare exploatering med bostadsbebyggelse på södra delen av Sunnerstafältet.

Kommentar:

I utvecklingen av Ultuna kommer universitetets behov att vara vägledande. Bebyggelsen mot Sunnersta ska utredas närmare i ett program där höjden och utformningen anpassas till befintlig bebyggelse.

Rosendal

Bebyggelse söder om Vårdsätravägen bör vara småhus. Det saknas gång och cykellänkar från Rosendal till Ulleråker. Idrottsnämnden föreslår att en attraktiv mötesplats för fritid, idrott, kultur och skola bör skapas i Rosendalsfältet. Detta kan ske genom att en projektgrupp skapas som utreder och kommer med förslag till hur en sådan mötesplats kan se ut.

Kommentar:

Utvecklingen av Rosendal i detalj hanteras i detaljplanen. Planen kompletteras med riktlinjer för social infrastruktur. Arbetsätt inom kommunorganisationen utvecklas i respektive nämnd. Planen preciseras avseende bebyggelsens karaktär i förhållande till Vårdsätravägen i enighet med Översiktplan 2016 (utställningsversionen).

Bäcklösa

Det saknas gång och cykellänkar från Valsätra till Ultuna.

Kommentar:

Planen förtydligas med en övergripande struktur för gång- och cykelstråk.

Ultuna

Det bör inte byggas för mycket bostäder vid SLU, spara hellre grönområden. Det är bra att bygga studentbostäder i befintliga byggnader på Ultuna/SLU istället för att exploatera ny mark. Studentbostäder (student- och forskarbostäder) bör lokaliseras till Ultuna Hamn.

Utbyggnad av nytt kollektivtrafikstråk kan påverka transportvägar till SVA:s lokaler. Det saknas gång och cykellänkar från Valsätra till Ultuna.

Kommentar:

Kollektivtrafikstråkets alternativa sträckningar genom Ultuna hanteras med utgångspunkt i de restriktioner som SVA:s lokaler innebär. Strukturering av gång och cykelstråk mellan Valsätra och Ultuna studeras.

Malma gård

Ny bebyggelse bör bli lägre, t.ex. tre våningar, och ges en lantlig karaktär.

Malma gård samt hästhagarna, skogsområdena och fälten kring Malma äng bör bevaras. Många enskilda yttranden och några instanser anser att Malma gård bör omvandlas till en 4H-gård och att detta stämmer väl in på kommunens visioner för Södra staden. SLU samarbetar med 4H som partner i skapandet av en utbildnings- och rekreationsmiljö på SLU:s mark. 4H samt nuvarande arrendatorer är positiva till att etablera 4H-gård vid Malma gård tillsammans med intresserade grupper och kommunen. Malma gård kan bevaras som ett kulturhistoriskt minne och att där det även i fortsättningen skall finnas någon form av djurhållning. Befintliga fornlämningar kan göras mer synliga och ges någon form av presentation. Barn kan lära sig om odling och om var maten kommer ifrån i både praktik och teori. Området kan utnyttjas för rekreation, exkursioner, utflykter för elever och personal på Valsätraskolan. Det kan underlätta möten mellan barn och ungdomar med olika bakgrund som är boende i Gottsunda, Valsätra, Rosendal, Ulleråker, Norby och Sunnersta. Lärare vid Valsätraskolan anför dessutom att det står i deras styrdokument att undervisning ska ske i naturbruk och att kommunen borde ge goda förutsättningar till detta i fler områden än Gränby och Årsta. I några enskilda yttranden anförs dock att man motsätter sig idén om en 4H-gård om besöksstrafiken skulle komma att gå via Storskiftesvägen, då det skulle innebära trafiksäkerhetsmässiga risker.

Dammen vid Malma gård med den rödlistade större vattensalamandern bör värnas. Ett Natura 2000 område bör etableras kring dammen.

Det saknas gång och cykellänkar från Valsätra till Ultuna. Många barn använder idag cykelvägen över fältet för att på egen hand ta sig på ett trafiksäkert sätt till sin skola, främst Valsätraskolan och Engelska skolan. Med en genomfartsled och korsande gator (mellan Slädvägen och Vårdsätravägen) blir det en betydligt mindre säker skolväg.

Kommentar:

Bildandet av 4H-gård regleras inte i den fördjupade översiktsplanen. Planen kompletteras med en formulering om kulturmiljövärdena vid Malma gård. Avgränsning av den större gröstrukturen i planen ses över så att Malma gård kan utvecklas på lämpligt sätt. Hur området ska utvecklas i detalj ska utredas genom detaljplan.

Polacksbacken

Den fördjupade översiktsplanen behöver utveckla hur kopplingen norrut ska göras, t.ex. avseende områdena kring Polacksbacken och Glunten och deras kopplingar till Södra staden. Bebyggelsekomplettering på Polacksbacken ska ta hänsyn till platsens höga kulturhistoriska värde.

Kollektivtrafikstråk bör dras via befintlig busslinje över befintlig bro över Kungsängsleden p.g.a. att studenters aktivitetsytor försvinner vid Ångströmlaboratoriet.

Asfaltering och belysning av diagonalt gående cykelväg över exercisfältet önskas.

Kommentar:

Planen förtydligas angående avgränsningen och utvecklingen på Polacksbacken.

Trafik och rörelsestråk**Bro över Fyrisån**

En ny broförbindelse är en viktig förutsättning för utveckling av Södra staden. Det råder oklarhet om färdriktningen för tillkomsten av broförbindelsen över Fyrisån vid Ultuna. Detta på grund av att det i planen hänvisas till att hantering av frågan sker i processen för översiktsplanen.

En del vill att broförbindelsen placeras så långt söderut som möjligt då den annars hindrar planer på världsarv eller Linnerelaterade aktiviteter vilka inte kan kombineras med en bro. Markägarna motsätter sig en fortsatt väg över slätten till E4. En kompletterande bilväg måste därför gå via Flottsund och söder om Danmarksslätten och Linnés landskap (genom Orrslätt). Den tilltänkta vägen med bro över Fyrisån planeras inom ett område med extrem risk för översvämning. Vägbanken kommer vid vissa tillfällen att stå under vatten och höga flöden kan orsaka skador på väggroppen. Broläggarna vid Kungsängsbron och Flottsundsbron är mindre känsliga för översvämning och bör prioriteras för breddning och ökad kapacitet.

Andra föreslår att broförbindelsen går längs Ultunaallén som anses vara den mest naturliga sträckningen i linje med Gottsunda allé.

Yttranden från flera nämnder, instanser, enskilda personer och organisationer vill att utvecklingen ur energisynpunkt ska vara fossilneutral med hänsyn till Årike Fyris unika värden samt klimatpåverkan. Broförbindelsen ska därför inte innehålla utrymme för biltrafik. För att dessutom reducera riskbilden avseende vattentäkten föreslår SGU att trafiken via broförbindelsen reserveras för kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik och att passagen inte

placeras så att den påverkar Ultuna källa. Risk finns för att en kollektivtrafikbro kommer att öppnas upp för biltrafik längre fram i tiden.

Andra vill att broförbindelsen ska innehålla funktion för bil och vara en flexibel bro för alla trafikslag, då detta avlastar befintliga broar och minskar bilismen, och att det är ett realistiskt krav på ett framtida vägnät.

De är bättre att utveckla Resecentrums södra anslutning än Bergsbrunna station, som broförbindelsen skulle stärka, då en snabb kollektivtrafik mellan Uppsala och Stockholm hindras av fler stopp längs Ostkustbanan.

Med tanke på att det finns en mängd förutsättningar som måste uppfyllas anser landstinget att det är riskabelt av kommunen att framföra att Södra stadens utveckling är beroende av ett nytt stationsläge i Bergsbrunna. Den sträckning av kollektivtrafikstråk mellan Södra staden och resecentrum i city som utreds i systemvalsstudien inom Framkollus täcks även till vissa delar upp av projektet om ett förbättrat linjenät i Uppsala stad, även det inom Framkollus, vilket bör framgå i planförslaget.

Kommentar:

Planen för Södra staden ska inte hantera frågan om en broförbindelse. Detta har utretts i en fördjupad översiktsplan och det fortsatta arbetet sker genom projektet Framkollus och i arbetet med ÖP 2016.

Trafiksystemet

Argumentationen bör bli bättre kring att det behövs mer kollektivtrafik och mindre biltrafik. Kommunen bör redovisa en vilja att minska biltrafiken från, till och genom staden. Cykelfrämjandet anser att prioriteringsordningen bör vara huvudcykelstråk och snabba cykelvägar i första hand och därefter huvudkollektivtrafikstråk, stadscykelgator (som tillåter biltrafik på cykelns villkor) och huvudgator. Andra vill att större fokus måste ligga på att beskriva framkomlighet för bilar i den fördjupade översiktsplanen då det är orealistiskt att som i Föp:en förlita sig på att allmänna kommunikationsmedel och cykel i tillräcklig omfattning ska motsvara medborgarnas och näringsidkares krav och behov av kommunikation från Södra staden och ut i världen.

Det behövs fortsättningsvis i planeringen en mobilitetsplan som omfattar såväl fysiska lösningar som beteendefrågor, samt en studie över rörelsemönster nu och i framtiden.

Det är viktigt att infrastrukturen säkerställs i tidigt skede och att den är utbyggd innan exploatering och inflyttning påbörjas.

Södra Staden är beroende av en rad externa beslut som kommunen inte har rådighet över. T.ex. behöver järnvägen byggas ut till dubbelspår, en tågstation behöver byggas i Bergsbrunna och SJ behöver godkänna tågstopp, och en ny bro behöver byggas över Fyrisån.

Hänsyn måste tas till morgondagens teknik, t.ex. möjligheterna till GPS-styrning av bilar och andra funktioner, när kommunen jämför fördelar och nackdelar med spårtaxi och andra lösningar.

Det är bra att förbinda gator och områden med säkra och upplysta cykelvägar. Ett återöppnande av vindbron för cyklister och kanske för kollektivtrafik vore önskvärt. Planförslaget innebär problem vad gäller försvårad framkomlighet för bilar, kollektivtrafik och räddningsfordon. Bostadsområden bör byggas utmed återvändsgator som ansluter till befintliga större kollektivtrafikstråk och inte utföras med genomkorsande biltrafik.

De sydvästra stadsdelarna måste ha kontakt med de sydöstra, och en trafikplanering behövs som länkar området till resten av staden och till landsbygden.

Det behöver redovisas tydliga principer för hur trafik ska kunna korsa gröna kilar och bevarandevärda områden.

Ett yttrande önskar se en åtgärdsplan för den stora negativa trafikpåverkan som uppstår till följd av utvecklingen i Södra staden och i Uppsala i sin helhet. Risken för att det skapas sociala barriärer genom infrastruktur, i synnerhet huvudgator, bör bedömas och vid behov hanteras.

Brandförsvaret påpekar att nya gator inom området ska göras tillgängliga så att utryckningsfordon kan ställas upp och nå byggnader.

Kommentar:

Kapitlet om transportinfrastrukturen ses över och förtydligas. Investeringsbehov, skeden och omvärldspåverkan tydliggörs. Strukturen för kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik justeras så den följer strukturen i Översiktsplan 2016 (utställningsversionen). Planen kompletteras med ett avsnitt om mobilitet.

Planstrukturen ses över och justeras. Trafikförändringar synliggörs genom fördjupade utredningar och förtydligas i planen. Sociala konsekvenser förtydligas.

Cykeltrafik

Ett ökat kommunikationsbehov mellan Slädvägen och Vårdsätravägen kan tillgodoses med en cykelväg, särskilt med tanke på att cyklandet ska prioriteras högt enligt översiktsplanen och Uppsalas ambition att bli Sveriges bästa cykelstad. Det är bra att kommunen prioriterar cykel som färdmedel. Uppsala är en cykelstad och får gärna förbli det.

Det är viktigt med snabba och gena huvudcykelstråk och cykelvägar. Det saknas flera cykelbroar över Fyrisån och cykelbanor i öst-västlig riktning i planen då det anses viktigt att kunna cykla till Nántuna eller Sävja. Cykel- och gångtrafik bör undvikas i tunnel.

En cykelandel på minst 40 procent bör eftersträvas, och för Ulleråker och Rosendal 50 procent.

En tydlig kalkyl bör presenteras för det antal cyklar som kan komma att finnas och användas i området.

Det bör finnas mycket cykelparkering kring centrumbildningar och i anslutning till hållplatserna för spårbunden och annan kollektivtrafik.

Kommentar:

I Översiktsplan 2016 (utställningsversionen) ges prioriteringar för utvecklingen av trafiken inom Södra staden så att huvudinfrastrukturen för transporter (kollektivtrafik, huvudgator och huvudcykelvägar) kan utformas för att klara av ökad resande. Planen förtydligas hur kommunen arbetar med hållbart resande samt vilka krav och riktlinjer som behöver ställas.

Kollektivtrafik

Spårvagn är den bästa långsiktiga lösningen för kollektivtrafiken och miljövänliga trafiklösningar ska vara på plats innan spårvagnsnätet är utbyggt. Även kollektivtrafik av alternativa slag t.ex. tunnelbana och höghöjdsbana bör studeras. Kollektivtrafiksystemet bör byggas tidigt i utvecklingen av området.

Gottsunda Allé bör vara huvudkollektivstråk. Det är olämpligt att huvudkollektivtrafikstråket går genom Rudbäcksdalen.

Universiteten vill vara med i planeringen av kollektivtrafikstråket pga. magnetism och vibrationer från spårbunden trafik. Där spår dras i anslutning till befintlig bebyggelse måste hänsyn tas till dagens utrymningsmöjligheter av byggnaderna.

Busstrafik ska inte gå in på villagator i Norra Sunnersta, t.ex. Holmvägen, utan på anpassade gator för detta ändamål. Holmvägen är ett villaområde där barn leker och de boende riskerar att störas av buller och vibrationer etc.

Stationerna ska ligga nära hem och arbete med så få byten som möjligt. En framtida hållbar kollektivtrafik med hög turtäthet ska inte hindras med störningar i tureterna som köbildning pga. broöppning, trafikljus etc.

Kollektivtrafiken vid t.ex. Islandsbron måste lösas och presenteras inom ramen för denna fördjupade översiktsplan.

Kommentar:

Strukturen för kollektivtrafik inom Södra staden förtydligas i planen.

Kollektivtrafikstrukturen i staden som helhet ska hanteras i ÖP 2016 och Framkollus.

Biltrafik

Den fördjupade översiktsplanen bör beskriva hur bilinnehavet kan minska. Andra anser att förslaget har en bra lösning för kollektivtrafik, men mycket bristfälligt behandlar biltrafiken och biltrafikens konsekvenser. Det är naivt att tro att bara en tredjedel av resorna kommer att vara bilresor.

Biltrafiken bör koncentreras till vissa stråk snarare än att späda ut den. Kommunen bör undvika att bygga fler öst-västliga förbindelser för bil mellan Valsätra och Ultuna då detta upplevs som störande, som efter utbyggnaden av Gottsunda allé. Många instämmer inte i kommunens syn på säckgator. Genomfartsvägar bör undvikas genom befintliga bostadsområden. Att ha sammankopplade gator främjar också onödig biltrafik.

Det bör förberedas för bilpooler i området.

Kommentar:

Huvudstrukturen för biltrafiken hanteras inom Södra staden. En trafikanalys för Södra staden tas fram och bifogas till utställningshandlingen.

Dag Hammarskjölds väg

Bl.a. Plan- och byggnadsnämnden påpekar att det behövs en ökad detaljeringsgrad i den fördjupade översiktsplanen där komplettering ska ske med principsektioner för olika typer av gator och stråk med redovisning av bredder, trädplanteringar, markbeläggning, belysning m.m. Detta med hänsyn till riksintresset för Kulturmiljövården och Uppsala stad (C40). En del anför att det t.ex. bör sparas en trädkorridor mellan Dag Hammarskjölds väg och det planerade Ulleråkersområdet, för bättre luftkvalitet och bullerskydd.

Dag Hammarskjölds väg anses vara det tydligaste geografiska, sammanhangsskapande, elementet i Södra staden och bör utvecklas som den självklara kopplingen trots bebyggelse som orienterar sig mot den. Dag Hammarskjölds vägs betydelse som historisk tillfartsväg hotas inte av bebyggelse.

En del vill ha fler körfält på Dag Hammarskjölds väg pga. av nuvarande kapacitetsproblem. Andra anser att Dag Hammarskjölds väg, om den görs fyrfilig, skulle utgöra en barriär i området. Andra vill se Dag Hammarskjölds väg som stadsgata.

Öst-västliga kopplingar över Dag Hammarskjölds väg är viktiga och bör studeras.

Kommentar:

Riksintresset utreds i ett gestaltungsprogram för att tydliggöra vilka värden som ska tas tillvara i kommande planprocess.

En trafikanalys tas fram för att undersöka kapaciteten på vägen samt möjliga åtgärder. I kommande planeringsskeden detaljstuderas vilka nya kopplingar som behövs för gående och cyklister över Dag Hammarskjölds väg.

Kungsängsleden/Vårdsätravägen

Flertalet instanser anser att Kungsängsbron bör breddas pga. bristande kapacitet i trafiksystemet i dagsläget. Fler filer på Kungsängsleden kan leda bort trafiken från centrum. Särskilt korsningen Dag Hammarskjölds väg/Kungsängsleden är underdimensionerad och vid en utbyggnad av området kommer trafikflödet genom korsningen att öka markant. Cirkulationsplatser behövs i samtliga korsningar på sträckan Ulleråker - Gnista.

Kungsängsleden bör kompletteras med en övre bro för spårtrafik och vindskyddad cykling. Det ska även fortsättningsvis finnas möjlighet för gående och cyklister att färdas på Kungsängsleden då Kungsängsbron är en viktig länk över Fyrisån mot stadens östra delar.

Vårdsätravägen bör få sänkt hastighet till 40 km/h och hastighetsdämpande åtgärder i anslutning till övergångsställen såsom det är gjort vid Vårdsätra. Vårdsätravägen bör inte breddas för fler körfält. Det vore lämpligt att göra en cirkulationsplats på Vårdsätravägen för infart på Slädvägen. Kommunen bör göra en konsekvensanalys innan ökning av trafiken sker på vägar som korsar Vårdsätravägen.

Kommentar:

En trafikanalys tas fram och slutsatserna av den inarbetas i planen.

Ny gata mellan Slädvägen och Vårdsätravägen

Många enskilda yttranden vill inte ha det planerade rörelsestråket för biltrafik mellan Slädvägen och Vårdsätravägen. Istället borde företräde ges för mindre passager som t.ex. gång- och cykeltrafik. Bullerstörningar, barriäreffekter, störningar för barn vid befintlig lekplats och skola riskeras annars i närområdet. Det är bättre att den tänkta trafiken från nya områden i närheten av Malma Gård får utfart mot Dag Hammarskjölds väg alternativt mot Vårdsätravägen.

Kommentar:

Vägstrukturen med de större stråken ses över och justeras.

Sydvästlänken

En utveckling enligt den fördjupade översiktsplanen kräver att en västlig utbyggnad av trafiksystemet genomförs, t.ex. sydvästlänken. Konkreta förslag på en sydvästlänk önskas t.ex. en tunnelförbindelse under Stadsskogen till Flogsta.

Kommentar:

Större trafiksystem inom staden hanteras i Översiktsplan 2016 (utställningsversionen). Sydvästlänken har utgått. Södra staden är därmed inte anpassad efter Sydvästlänken eller andra underjordiska förbindelser med västra delar av Uppsala.

Parkering

En översiktlig beräkning för antalet parkeringar på kvartersmark för bil och cykel bör finnas redovisad i planen. Sambandet med att förlägga all parkering till större anläggningar ovan

mark bör belysas i den fördjupade översiktsplanen. Investeringskostnader för parkering bör redovisas i planen, förslagsvis i avsnittet om ekonomiska konsekvenser.

Kommentar:

Fastighetsägaren har ansvar att ordna med parkering inom kvartersmark som är anpassad till byggnationen. Samordning av parkering inom ett utvecklingsområde sker i samband med detaljplanering. Kostnader för parkering belastar fastighetsägaren.

Större offentliga rum

Generellt

Befintliga grönområden i Södra staden ser ut att byggas bort i det aktuella förslaget. Kommunen följer inte bedömningar i sin egen naturinventering där de viktiga områdena som enligt naturinventeringen ska bevaras planeras för bebyggelse. Områdets höga naturvärden bör beaktas. Det är angeläget att landskapets särdrag avseende natur (åsen och å-rummet, landskapskilen längs gula stigen och de gröna tvärkopplingarna Ultunafältet och Sunnerstafältet) och kulturmiljö tas tillvara. Landskapets förutsättningar för olika ekosystemtjänster måste optimeras, t.ex. vattenrening, effekter av klimatpåverkan, människors hälsa och rekreation. Fördjupade planstudier och ingående undersökningar och analyser av naturmiljö behövs. Ekologiska samband i Södra staden bör bevaras i sin helhet och utvecklas. En naturkonsekvensbedömning och en handlingsplan behövs för hur den biologiska mångfalden, ekosystemtjänster och rekreativa värden i Södra staden kommer att säkras långsiktigt.

Exploateringen kommer att ge ökat slitage på befintlig grönstruktur och en utredning behövs av hur besöksstrycket på de befintliga naturområdena kommer att se ut vid en exploatering. Bebyggelse såväl som vägar, cykel- och gångbanor, dagvattenstråk och vandringsleder bör planeras så att skogsmiljöer och andra trädbärande miljöer tillgängliggörs utan att de känsligaste miljöerna belastas för hårt. Grönområden bör inte fragmenteras och genomkorsas av flera vägar eller rörelsestråk, då dessa blir störande ingrepp i naturen som har en negativ påverkan på t.ex. florans och fågellivet. Områden med förekomst av rödlistade arter och hög biologisk mångfald bör undantas från byggplaner.

För naturvård och friluftsliv är det viktigt att gröna kilar bevaras ut mot omgivande skogs- och naturmarker.

Flera yttranden framhåller att högst 300 m till kvarterspark från bostad respektive skola samt stadsdelsparker om minst 10-20 ha inom 500 m avstånd ska införas i planhandlingen. Det är viktigt att kommunens riktlinjer för grundtillgång på friluftsmarker nära tätorterna (areal per invånare, 1994) i Uppsala följs.

Kommunens fokus i handlingen på de offentliga rummen är bra. Det är angeläget att avgränsning, innehåll och utformning av de större offentliga rummen fördjupas. Flera kommunala nämnder vill att rörelsestråken och mötesplatserna ska vara tillgängliga för alla personer oavsett funktionsförmåga och särskilt för äldre personer. Det bör i utbyggnaden av

Södra staden och de offentliga rummen tas hänsyn till exempelvis äldres och barns behov. T.ex. behövs lektytor för barn och framkomlighet för äldre.

Vild natur ger helt andra värden och möjligheter än skapade parker och naturen bör inte underskattas och istället ses som källa till folkhälsa och som mötesplats. Tillgången till Ekolns vatten och stränder för allmänheten är oklar och behöver utvecklas i den fördjupade översiktsplanen.

Det nästan sammanhängande grönområdet från Stadsskogen ned till Mälaren vid Vårdsätra hör till Uppsalas största tillgångar och det bör kallas Valsätrafälten så att förståelse finns för att det hänger ihop och upplevs och bevaras som en helhet.

Kommentar:

Gröna strukturer inom utvecklingsområden tydliggörs. Detaljformgivning av grönytor kommer att ske successivt i takt med att området byggs ut. Gröna strukturer utanför planområdet hanteras i Översiktsplan 2016 (utställningsversionen) och kommunens parkplan. Handlingen kompletteras med tydligare nulägesbeskrivning.

En naturinventering pekar ut naturvärden utan att ta ställning till möjligheter till bevarande. Kommunen har tagit fram en uppdaterad naturinventering utifrån SIS-standard för hela planområdet Södra staden samt en analys av för staden viktiga ekologiska landskapssamband. Den geografiska utbredningen av större grönområden preciseras utifrån dessa underlag.

Ultunafältet

Gatu- och samhällsmiljönämnden anser att Ultunafältet ska utvecklas till en stadsdelspark på ca 16 ha. Detta möjliggör avlastning för befintliga känsliga områden inom planområdet och ger en möjlighet till rekreation och friluftsliv. SLU invänder mot kommunens exploateringsplaner vad gäller den mark som SLU förvaltar. SLU måste kunna fortsätta sina försöksodlingar och använda berörda områden i sin forskning och undervisning under överskådlig tid. SLU vänder sig helt mot att betydande områden av SLU: s mark används som rekreationsområden. Ultunafältet bör förläggas norr om Akademiska Hus och SLU: s mark i Ultuna för att heller inte begränsa SVA: s utveckling. De gröna tvärkopplingarna på båda sidor om Ultuna är alldeles för små och smala.

Kommentar:

De gröna strukturerna i planen ses över. Befintlig markanvändning kan fortgå inom gröna strukturer i planområdet till dess markägaren vill utveckla den. Planen justeras så att SVA: s möjligheter till utveckling beaktas.

Hammarbyfältet

Hammarbyfältets sträckning västerut i Östra Malma är för stort.

Kommentar:

De gröna strukturerna i planen ses över.

Gula stigen

Om exploatering sker i direkt anslutning till och invid Gula stigen och en ny bilväg skär igenom området kommer de rekreativa och biologiska värdena att försvinna. Det är nödvändigt att Gula stigen även i framtiden omges av skog eller annan mark som präglas av historisk markanvändning. Om Gula stigen genomkorsas av bilvägar medför detta buller, försämrade luftkvalitet och barriäreffekter. Gula stigens karaktär av naturstig bör behållas för att göra den attraktiv även i framtiden. Det är annars stor risk att befolkningen istället transporterar sig med bil utanför stadens gränser för att uppleva natur.

Lärare och elever vid Valsätraskolan använder skogen kring skolan och Gula stigen nästan varje dag i undervisningen.

Kommentar:

Planen kompletteras med en formulering om att Gula stigen kan behöva ges ny sträckning så att den fortsätter ligga helt i naturmiljöer om miljöer om exploatering sker intill den.

Vingmuttern

Det bör anläggas en slottspark i modern tappning i anslutning till Vingmuttern med ambitionen att det ska bli en av Uppsalas allra mest attraktiva platser. I detta bör ingå att rensa bland träden framför så att man ser den magnifika slottsbyggnaden från slätten i öster.

Kommentar:

Beskrivningen av grönområdet förtydligas i planen.

Uppsalaåsen

Marken på åsen och ned mot Fyrisån behövs som grönområde.

Kommentar:

Beskrivningen av grönområdet förtydligas i planen.

Ultuna hamn

Området kring Årike Fyris bör behållas som naturområde, men göras mer lättillgängligt. Strandzonen utmed Fyrisån bör få sådan bredd att den fortfarande uppfattas som rofylld och orörd. Årike Fyris bör skyddas mot exploatering vilket kan göras genom inrättande av naturreservat för Å-rummet.

Kommentar:

Beskrivningen av grönområdet förtydligas i planen.

Kronparken

Kronparken måste bevaras intakt utan bebyggelse eller vägdragningar. Att göra naturreservat av Kronparken ett bra förslag, det visar vilka kvalitéer som finns i området. Om mer tallskog sparas och om byggande i de känsligaste lägena undviks så minskar riskerna för negativa

konsekvenser. Det är viktigt att bevara Kronparkens fyra kvadranter, även de två sydliga, för arternas överlevnad i skogen. Även lindar och ekar borde värnas.

Kommentar:

En spridningsvägsanalys tas fram för att förtydliga vilken roll Kronparkens delar har. Planen justeras så att även Sydvästra Kronparken ingår i den övergripande grönstrukturen.

Bäcklösa Natura 2000

Grönområdet längs Bäcklösa/Östra Valsätra samt botaniska och Genetiska trädgården bör bevaras och göras mer tillgängliga för allmänheten. Befintliga områden för Natura 2000 kommer att tappa i värde och påverkas negativt av föreslagna utbyggnad. Därför måste respektavstånd finnas mellan Natura 2000-området och Genetiska trädgården och tillkommande bebyggelse. Det bör inte byggas runt Natura 2000-området eftersom det då förlorar sitt biologiska värde. Kommunen ska inte räkna in Natura 2000-områden som lek- och rekreationsområden.

Kommentar:

Hur Natura 2000 påverkas av bebyggelse kommer att bedömas i samband med detaljplanering. En åtgärd får enligt lag inte påverka värden inom ett Natura 2000-område och tillstånd krävs.

Jordbruksmark

Jordbruksmarken nämns endast i förbigående i den fördjupade översiktsplanen, trots att den utgör en relativt stor del av planområdet. Samrådshandlingen och hållbarhetsbedömningen är ett exempel på hur det brister i att belysa jordbruksmarksaspekterna i planprocessen. Jordbruksmarken har ett funktionellt värde eftersom det blir mindre kostsamt och mer miljöbesparande att kunna bedriva studier i närområdet och därmed undvika långväga transporter. Dessutom finns det ett symbolvärde för SLU att vara omgiven av jordbruksmark. Jordbruksmarken bör anses vara ett karaktärsfullt landskapselement värt att bevara.

Jordbruksmarken bidrar med eller kan bidra med mat- och bioenergiproduktion, stadsnära odling i en tid då efterfrågan på närproducerat ökar, lokal livsmedels säkerhet i en värld där orostider kan begränsa handel och transport och därmed strypa livsmedelsimporten. Ultunaområdet är ett utmärkt exempel på ytor som skulle kunna möta behovet av lokal odling.

Jordbruksmarken bör värnas. Byggnation bör ske i skogsområden och inte på jordbruksmark. Användning av jordbruksmark som gör att den kan återgå i jordbruksproduktion vid behov, som t.ex. parker eller rekreationsskog, är mer hållbart än alternativet byggnader.

Kommentar:

Handlingen kompletteras med avvägningar av allmänna intressen, bland annat jordbruksmarkens värde enligt 3 kap miljöbalken, i form av hänvisningar till Översiktsplan

2016 (utställningsversionen) – Del B. Användningen av jordbruksmark för SLU-s verksamheter kommer fortgå så länge markägaren har det behovet.

Bostadsfrågor

Många instanser är positiva till att området planeras för fler bostäder och påpekar vikten av en blandning av upplåtelseformer så att bl.a. bostäder för unga, gamla, personer med funktionshinder kan byggas integrerat i hela området. En förtätning ger möjlighet till att justera ensidiga fördelningar av upplåtelseformer. T.ex. anförs att hälften av bostäderna ska vara hyresrätter för att få socialt hållbara områden. Studentbostäder (även för studenter med barn som utgör cirka 20 % av universitetens studenter) eller så kallade förstagångsbostäder behövs. Detta medför bl.a. att barnomsorg bör finnas i närheten av de nya bostadsområdena.

Seniorboende saknas i handlingen. Det bör planeras för äldreboenden av olika slag i Södra staden. Bostäder med särskild service bör i möjligaste mån integreras i det ordinarie bostadsbeståndet. Ett större utbud av t.ex. tillgänglighetsanpassade bostäder för äldre medverkar till en bättre åldersintegration i området.

Kommentar:

Kommunen har en bostadspolitisk strategi med flera åtgärder som innebär bred bostadsmarknad med blandning av upplåtelseformer för människor i olika skeden i livet. De bostadspolitiska strategierna ska gälla även inom Södra staden och bevakas i samband med detaljplanering och genomförande.

Näringsliv och företagande

Det är önskvärt att det finns många arbetsplatser och handel i närområdet. Det är bra med centrumfunktioner i Gottsunda, Ulleråker, Ultuna och Rosendal. Det är viktigt att planera in mer handel och arbetsplatser i Södra Staden så att det inte blir en sovstad. Det bör finnas en mångfald av service och bostäder samt fokus på vissa centrumnoder. Det saknas i handlingen uppgifter om hantering av arbetsplatser och blandstaden, t.ex. var centrumbildningarna, arbetsplatserna och företagen ska etableras.

Uppsala Kommuns Fastighets AB anser att samarbete mellan aktörer och tidiga nyckelprojekt är viktigt. Samverkan bör ske med befintliga centrumnoder. Den fördjupade översiktsplanen behöver definiera ordet centrumnod.

Gottsunda Centrum är ett nav för kultur, kommers och service i Södra Staden men har en undanskymd plats i den fördjupade översiktsplanen.

Det behövs en värdering av underlag för handel samt betydelsen av kopplingar mellan de olika delområdena.

Kommentar:

Planen kompletteras med formuleringar så att det framgår att utvecklingen av Södra staden innebär att det kommer att finnas centrumbildningar och andra levande stadsmiljöer.

Social infrastruktur**Barnperspektivet**

Barnperspektivet bör tydliggöras i planen samt möjligheter till fritidsaktiviteter. Frågan ställs om barnen har fått vara med och påverka förslaget och om det är inplanerat dialoger med barn i området.

Kommentar:

Handlingen kompletteras inom det sociala/kulturella delområdet i tillämpliga delar.

Särskilt dialog riktad till barn i åldrarna 8-14 år i Gottsunda genomfördes som fokusgrupp 2014. Personer 18 år eller yngre har även medverkat i närboendedialogen under våren 2015. Den enkät som gjordes lades ut på webben för att locka unga att svara i större utsträckning än vanligt.

Skola

Det är viktigt med skolverksamhetsplanering kopplat till parkmark i ett tidigt skede. Skola och förskola måste finnas till alla från början. Skolor/förskolor bör placeras där det finns möjlighet att åka till skolan med bil/buss från ena hållet och med cykel eller till fots från det andra hållet.

Förtätning av Uppsala får inte ske på bekostnad av grönområden som är viktiga både för privatpersoners rekreation och som utomhuspedagogiska miljöer. Grönområden nära skolan är viktiga då de ofta används för aktiviteter ute i skogen i skolans närmiljö vilket eleverna uppskattar.

Kommentar:

Planen kompletteras med en formulering om vikten av att social infrastruktur ska in tidigt i planeringsprocessen. Planen kompletteras med en formulering om behoven av utrymme för skola och förskola med närhet till grönområden.

Idrott/rekreation

Idrotts- och fritidsnämnden anser att ett förtydligande av arenabegreppet behövs i planen samt förtydligande av vilka anläggningar som kan placeras i offentliga rum.

Det är viktigt att basnivån (300 m) för såväl spontana som organiserade aktiviteter är säkerställd. Lämpliga platser för badhus/ishall/idrottshall med åskådarakapitet behöver säkerställas i området. Den fördjupade översiktsplanen bör kompletteras med en konstfrusen bandybana kombinerad med konstgräsplan som placeras på Valsätra IP. Gottsundabadet behöver fräschas till och förbättras. I övrigt föreslås i Södra staden en luftsyttehall, en

uppvärmd 50 meters utomhuspool samt plats för utomhusschack. En ny eller en upprustad arena skulle inte bara gynna friidrott- och löparklubbar utan även den allmänne motionären, andra idrottsklubbar och skolidrotten i stadens södra delar. Det är viktigt med skidspår i området samt belyst motionsspår. Skidspår kan anläggas längs med ängsmarker, skogskanter och trädiskärmar. T.ex. kan en koppling till Hågadalen/Nåsten utvecklas med spår på 2,5 km, 5 km, 10 km och 15 km där åtminstone upp till 5 km är elbelyst. T.ex. kan OK Linnés klubbstuga utvecklas till en riktig motionscentral med omklädningsmöjligheter o.s.v. Dessutom bör det i vardagslivet finnas olika långa slingor att promenera, strosa, cykla, rasta hunden eller leka. Slingorna kan variera från stigar och grusgångar till asfalterade cykelvägar men inte vara gemensamma med eller längs med biltrafik.

Den fördjupade översiktsplanen för Södra Staden bör omarbetas, göras framåtkompatibel (anpassningsbar till framtida förändringar) samt inte förhindra att bättre ta tillvara det mervärde som medborgarförslaget "En mil strand i Uppsala" skulle innebära för Södra Staden.

Idrotts- och fritidsnämnden konstaterar att den inte inom befintlig ekonomisk ram kan täcka de kostnader som tillkommande behov genererar och bifogar exempel på kostnader för diskuterade anläggningar.

Kommentar:

Behoven av utrymme för sportanläggningar och rekreationsytor utvecklas i planhandlingen. Kommunalekonomiska konsekvenser för nya anläggningar tydliggörs.

Service

Behovet av social infrastruktur bör konkretiseras och den fördjupade översiktsplanen ska tydliggöra fördelningen och lokaliseringen av kommunal service i Södra staden.

Beräkningarna i planen för antalet boenden med särskild service är rimliga men det finns en osäkerhet i sådana bedömningar på längre sikt. Äldrenämnden vill understryka osäkerheten i behovsbedömningar för särskilda boenden på så pass lång sikt som flera decennier framöver.

Antalet LSS-boenden för barn i utbyggnadsscenario 3 bör vara minst 4. Antalet särskilda boenden i översiktsplanen bör vara minimum fem gruppboendestäder i utbyggnadsscenario 3. Enligt praxis räknas ett utvecklingsstört barn per 1000 invånare vilket gör att scenario 3 bör ha minst 50 platser barn och ungdomar med särskilda behov.

Kommentar:

Behoven av social infrastruktur utvecklas och förtydligas i planhandlingen.

Kultur

Möjligheter till service i närmiljön och föreningsaktiviteter samt ett kulturcenter med en bred öppen verksamhet. Det bör utredas om och hur kultursatsningar ska göras i de mindre mötesplatserna eller om ett större ansvar ska läggas på kulturhuset i Gottsunda.

Funktioner, kvantiteter och sammanhang för lokaler för olika kulturella aktiviteter som lokaler för barn och ungas fria tid måste utredas närmare.

Kommentar:

Förutsättningarna för kulturella aktiviteter utvecklas i planhandlingen.

Kulturmiljö

Den fördjupade översiktsplanen förvanskar befintliga kulturvärden. Planen upplevs som otydlig då ställningstaganden gällande kulturmiljön saknas. Planhandlingen har stora brister när det gäller utredning och analys av viktiga och avgörande förutsättningar som exempelvis påverkan på kulturmiljövärden. Kulturnämnden anser att planen inte ger besked om varför merparten av den institutionsbebyggelse i Ulleråkersområdet som bedömts ha kulturvärden kan rivras trots Plan- och bygglagens krav på att det vid all fysisk planering ska tas hänsyn till kulturvärden på platsen.

Ska kulturvärden värnas i enlighet med strategins ambitioner måste det unika vara utgångspunkt vid all planering. Vilka abstrakta ideal som ingår i begreppet kärnvärden behöver tydliggöras. Fördjupade planstudier och ingående undersökningar och analyser av kulturmiljö behövs. Det är angeläget att landskapets särdrag avseende kulturmiljö tas tillvara.

Dag Hammarskjölds vägs historiska värde har inte beaktats i bebyggelseförslaget, det saknas en redogörelse i handlingen för hur bebyggelse ska förhålla sig till vägen. Dag Hammarskjölds väg bör studeras och analyseras i sin helhet med hänsyn till landskapsbilden och det kulturhistoriska värdet. Denna analys kan sedan utgöra ett underlag för ställningstaganden kring hur olika sekvenser av vägen och intilliggande landskaps- och stadsrum kan utformas. Dessutom har paradstrukturer, arkeologiska fynd gjorts inom Ulls område men de omnämns inte i handlingen eller hur man avser ta hänsyn till dessa. Ett av den fördjupade översiktsplanens allvarliga exempel på okänslighet för gravvårdar är att det förefaller tänkbart att dra en ny väg mellan Slädvägen och Vårdsättravägen/Rosendal då den passerar åtminstone två gravfält.

Utbyggnaden måste ske med hänsyn till varje områdes förutsättningar samt att sikta mot att berika dess värden. Integration av kulturhistoriska objekt/områden i samhällsplaneringen ska ske i fortsatt hantering av Södra stadens kulturvärden.

Kommentar:

Planen kompletteras med avvägningar av kulturmiljövärden och andra allmänna intressen.

Teknisk försörjning

VA

Det behövs ett framtagande av en VA-strategi inom området. Det är viktigt med omlokalisering av befintligt reningsverk. Hänsyn till befintliga huvudvattenledningar måste tas i fortsatt planering. Brandpostnät ska finnas i området.

Kommentar:

VA-strukturen och utvecklingen av denna tydliggörs i tillämpliga delar i planhandlingen. Den långsiktiga utvecklingen av kommunalt vatten och avlopp i staden ska hanteras i ÖP 2016.

Dagvatten

Dagvattenhantering bör ske inom Bäcklösa-diket och de gröna tvärgående stråken. SLU vill dock att hantering av dagvatten ska ske inom Ulleråker eller genom alternativa dragningar. Dagvatten ska hanteras inom respektive planområde. SLU anser att Hammarby-, Ultuna-Bäcklösa-, och Sunnerstafälten inte ska belastas med dagvattenhantering från utanförliggande planområden.

Uppsala Vatten och Avfall AB pekar på att nya ytor måste avsättas nedströms ravinen vid Gottsunda Allé för fördröjning och rening av vattnet då det är viktigt att bibehålla buffertzonen runt diket och säkerställa tillgången till mark för dagvattenanläggningar. Den befintliga bäcken inte har möjlighet att ta emot mer dagvatten från hårdgjorda ytor. Redan idag orsakar bäcken stora erosionsskador på den leriga åkermarken. För att klara kraftigt ökade mängder dagvatten behövs en relativt stor damm eller sjö mitt på fältet mellan Sunnersta och Ultuna. På så vis kan erosionsmaterial sedimentera och höga flöden dämpas. Sekundära avrinningsvägar bör studeras i kommande planering och ges plats i strukturen vid extremväder. Dessutom behövs erforderlig yta för fördröjningsanläggning av dagvatten från Rosendal vid Polacksbacken.

Kommentar:

Dagvatten ska i första hand hanteras lokalt eller fördröjas innan det leds vidare. Planen kompletteras med ett grönområde mellan Bäcklösa Natura 2000 området och Dag Hammarskjölds väg för att förbättra möjligheterna att hantera dagvatten. Handlingen kompletteras med riktlinjer för hantering av dagvatten.

Uppvärmning

Byggande och uppvärmning av bostäder och andra fastigheter bör ske med minimala utsläpp för att möjliggöra klimatneutralitet. Husen ska vara energieffektiva och gärna med solceller.

En broförbindelse över Fyrisån är särskilt viktig med tanke på en väl fungerande infrastruktur med ökad kapacitet där även möjligheterna ökar att kunna bygga en ringledning för fjärrvärme mellan Sävja och Ultuna, vilket skulle öka leveranssäkerheten för fjärrvärme till stadens södra delar.

Kommentar:

Planen ska möjliggöra för val av olika typer av lösningar. Byggnadsteknik avgörs i senare skeden. Utveckling av stadens tekniska infrastruktur bör ske i andra forum än i planen för Södra staden.

Avfall

Den i planhandlingen omnämnda utökningen av befintlig återvinningscentral i Gottsunda planeras tidigare än vad som står i planhandlingen där utbyggnad sker i nollalternativet.

Kommentar:

Återvinningscentralen hanteras i första hand i Översiktsplan 2016 (utställningsversionen). Den fördjupade översiktsplanen ändrar inte ställningstaganden i den kommunomfattande översiktsplanen.

Belysning

Uppsala universitet vill involveras i planeringen av utomhusbelysning vid Ångströmlaboratoriet, särskilt inom avdelningen astronomi. IT-infrastrukturen måste inkluderas i kommande planprocess.

Om nybyggnation sker inom områden som gränsar till allmän farled i Fyrisån ska nya ljuskällor inte störa eller kunna vara förvillande för sjöfarten.

Kommentar:

Belysning i anslutning till Ångströmlaboratoriet och Fyrisåns farled samt it-infrastruktur bör hanteras i kommande detaljplaneskede.

Vattentäkt

Ett flertal nämnder och instanser samt många enskilda påpekar att en exploatering där åskärnan är i dagen medför en stor risk för förorening av Uppsalas dricksvattentäkt. Förslaget har inte på ett tillfredställande sätt tagit hänsyn till en hållbar vattenförsörjning, vilket riskerar att dricksvattentäkter i Södra staden skadas och vattenkvalitén hotas. Kontaminering av Uppsalaåsens grundvatten riskeras vid alla utbyggnadsalternativen. Ökad mänsklig aktivitet och fordonstrafik inom åsens tillrinningsområde utgör en risk för försämring av grundvattenkvaliteten och ett hot mot Uppsalas dricksvattenförsörjning. SGU förordar att man reducerar byggplanerna i åsens närområde och att man undviker byggnation i de för åsen mest känsliga infiltrationsområdena. Exploatering där åsen ligger i ett öppet läge ska så långt som möjligt undvikas.

Uppsala kommun är en av få kommuner som inte har en vattenförsörjningsplan. Det är orimligt att ta så långtgående beslut om dricksvattentillgångar och dagvatten som planeras med utbyggnaden av Södra staden utan en existerande vattenförsörjningsplan. Grundvattnets strömningsriktning inom området bör utredas, en konkret beskrivning av det faktiska arbetet för att skydda åsen som vattentäkt behövs, den grundvattenutredning som gjorts i programmet för Ulleråker bör anpassas och användas i det fortsatta arbetet med Södra staden och riktlinjer för kommande planarbeten och skyddet för grundvatten utvecklas i planen. Det behöver undersökas hur Sunnerstaåsens uranrika vatten kan renas och användas till dricksvatten. Uppsala Vatten påpekar att planhandlingen bör kompletteras med ett avsnitt om transporter kopplade till service och distribution och risk för kontaminering av åsen.

Grundvatten av god kvalitet är centralt i EU:s ramdirektiv för vatten.

Med tanke på att Södra staden planeras växa bör reservkapacitet utredas. Förslaget för byggnation bör ta särskild hänsyn till uttag av dricksvatten och avloppsystem.

Kommentar:

Handlingen kompletteras med underlag och riktlinjer för hur åsens grundvatten ska hanteras i kommande skeden.

Miljö, hälsa och säkerhet

Biltrafiken i området kommer att öka med följd att man får samma problem med utsläpp av partiklar i luften och hälsovådliga nivåer som har påvisats i centrala Uppsala. Den ökade biltrafiken kommer att innebära en olägenhet och en konkret fara för folkhälsan i form av trafikolyckor, buller och exponering för luftföroreningar. T.ex. nämns särskilt att Dag Hammarskjölds väg, ny gata mellan Vårdsätravägen och Slädvägen samt Vårdsätravägen kommer påverkas av detta.

En risk- och konsekvensanalys behöver tas fram för trafik, infrastruktur och miljöpåverkan på park och natur där även effekter i ett större perspektiv belyses såsom trafikeffekter (trängsel, buller etc.) på omkringliggande gatunät.

Den fördjupade översiktsplanen bör kompletteras med information om störningar och skyddsavstånd till olika verksamheter vid SVA och SLU. Ett säkerhetsavstånd ska finnas mellan SVA:s förbränningsanläggning och bostäder då problem med lukt, buller och transporter vid obekväma tider kan påverka boende. Det finns även risk för politisk aktivism.

Hälsoaspekter och särskilt radon bör beaktas. Med tanke på läckage av radon från mark i Uppsalaåsen behöver man klargöra om man tillför ökat läckage via byggnation.

Kommentar:

Handlingen och konsekvensbedömningen kompletteras med information om miljö-, hälso- och säkerhetsfrågor.

En trafikanalys tas fram och en utredning om buller respektive luftkvalitet tas fram.

Handlingen kompletteras med information om SVA-s verksamhet.

Radonmätningar utförs i samband med byggnation. I övrigt ska rekommendationer som lyfts i Översiktsplan 2016 (utställningsversionen) gälla.

Bilagor

Gatu- och samhällsmiljönämnden anför att det bland underlagen saknas Upplandsstiftelsens inventering av Ulleråker.

Bilaga 1 visar en karta över kärnvärden. Det saknas en koppling till begreppet och resonemang om dessa kärnvärden i planhandlingen.

Bilagorna bör kompletteras med en kartöversikt över ekologiska landskapssamband (Calluna rapport 2015-04-13). I bilaga 5, där naturvärdena lyfts fram, tas dessa områden inte alls med. Malma gård har i bilaga 6 högsta kulturmiljövärde. Det är underligt varför kommunen vill ta bort Malma gård. Detsamma gäller de betade hagarna i bilaga 5, där de har högsta eller högt naturvärde.

Kommentar:

De underlag som finns på hemsidan för Södra staden är särskilt framtagna för projektet. Utredningar som gjorts i detaljplaner inom området finns på deras respektive projektsidor på hemsidan.

Handlingen kompletteras med beskrivning av befintliga värden inom utvecklingsområden och grönområden. Avvägningar av allmänna intressen sker i Översiktsplan 2016 (utställningsversionen) – Del B.

Kartbilagorna ska komplettera andra handlingar, till exempel utredningar, som är underlag för planen. Bilagorna ses över och kompletteras.

Genomförandefrågor

Flertalet instanser, däribland flera kommunala nämnder, anser att det är av största vikt att utbyggnadstakten och utbyggnadsordningen kan kopplas till kapacitetströsklar och investeringsbehov. En god helhetssyn och kunskap om vilka kapacitetströsklar för teknisk och social infrastruktur som gäller för utbyggnaden skulle t.ex. underlätta och ge stöd för Plan- och byggnadsnämndens bedömningar i de tidiga planeringsskedena. Det önskas en tydligare anvisning om i vilken takt och vilken ordning Södra staden ska utvecklas bl.a. med hänsyn till den stora volym av bostäder som kan tillkomma. T.ex. kan en illustration/simulering tydliggöra den planerade befolkningsökningen.

Medan Södra staden redan har påbörjats och ska utvecklas i relativ närtid, ligger tidpunkten för genomförandet av de essentiella (mycket viktiga) villkoren (t.ex. broförbindelse över Fyrisån samt järnvägsuppträdning och ny station vid Bergsbrunna) för Södra stadens utbyggnad och funktion 15 - 25 år fram i tiden. Hur detta tidsglapp ska hanteras framgår inte av den fördjupade översiktsplanen. Kommunen bör visa hur tänkt trafiklösning kan fungera etappvis och slutlig utformning enligt de olika redovisade utbyggnadsalternativen.

En övergripande plan för utveckling och skötsel av de offentliga naturmiljöerna, med såväl ekologiskt som rekreativt fokus behöver tas fram inför den fortsatta planeringen inom FÖP-området. Detta framgår inte av planens avsnitt om genomförande.

Uppsala Vatten och Avfall AB vill att tabellen över investeringsbehov i avsnittet genomförande bör revideras t.ex. med nya rubriker och kompletterande texter.

Förutsättningarna för livskvalitet i vardagen kommer att vara begränsade i många år framöver p.g.a. pågående byggnadsarbeten. Det är av största vikt att detta kan hanteras i den fortsatta

utvecklingen av Södra staden. I kommande detaljplanering ska projektering av byggnationer och infrastruktur ske i samråd med berörda verksamhetsutövare.

Kommentar:

Genomförandefrågor tydliggörs och kompletteras inklusive förslag på åtaganden och fördjupningsarbete.

Konsekvenser

Den planerade utbyggnaden av Södra staden medför väsentliga risker för stora negativa konsekvenser för miljön, klimatet och de höga naturvärdena i området. Kommunen bör därför göra en omfattande miljökonsekvensbedömning av infrastrukturplanerna (trafik) och byggplanerna liksom att en handlingsplan upprättas som beskriver åtgärderna man vidtar för att minska den negativa miljö- och naturpåverkan och hur man långsiktigt kompenserar för förlusten av naturområden som hyser höga biologiska och rekreativa värden. Några anser dessutom att det saknas en tydlig analys av vilka värden som går förlorade. Det nämns inte i kommunens konsekvensanalys att en minskning av tillgängliga grönområden utgör en fara för folkhälsan. Det är dåligt ur hälsoperspektiv att bygga bort alltför många gröna områden i södra Uppsala.

Ett flertal instanser och enskilda anser att Ulleråker inte bör ingå i nollalternativet när konsekvenser redovisas då ingen plan för Ulleråker är ”nära antagande”. Det medför att konsekvenserna mellan nollalternativet och alternativ tre stråk bedöms som lika stora på naturvärden och natursamband. Ett från miljömässig synpunkt relevant nollalternativ bör utgå från dagens förutsättningar beträffande bebyggelse och detaljplaner som redan vunnit laga kraft. Det hade varit mer belysande för hållbarhetsbedömningen om den innehållit olika alternativ för Ulleråkers bebyggelse.

Det är svårt att förstå formuleringen att vid ett nollalternativ ”dagens svaga bebyggelsemässiga samband mellan olika stadsdelar kommer att kvarstå”. Det är en fördel och en kvalitet om det finns ett visst avstånd mellan bebyggda stadsdelar. Det är utmanande att skriva att en åtgärd har positiva konsekvenser när den har negativa konsekvenser för redan boende i området.

I kommunens egen riskanalys presenteras stora risker på i stort sett alla områden t.ex. vattenkvalitet, dricksvattenförsörjning, klimat, naturvärde, buller och ljudkvalitet. Det är anmärkningsvärt att kommunen efter att ha utvärderat detta ändå driver planförslaget som huvudspår som innebär en fördubbling av nollalternativets byggnation och då också mycket högre miljörisker.

Det kan inte vara bra för den mänskliga och sociala delen av hållbarhet med förtätning av 50 000 människor i Södra Staden.

Kommentar:

Planen kompletteras med en tydligare områdesbeskrivning och koppling till Översiktsplan 2016 del B om allmänna intressen. Konsekvensbedömningen utvecklas och fördjupas. Alternativen i konsekvensbeskrivningen ses över.

UTKAST 2016-04-04